

KATARZYNA SROKA

1-3

PROGRAM NAUCZANIA

języka niemieckiego

DLA KLAS I-III

SZKOŁY PODSTAWOWEJ

I ETAP EDUKACYJNY

Informacja o autorce programu

Katarzyna Sroka

- absolwentka Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych we Wrocławiu (język niemiecki) oraz Wydziału Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego (kierunek filologia germańska),
- nauczycielka języka niemieckiego z wieloletnim doświadczeniem w pracy zarówno z dziećmi, jak i z dorosłymi jako lektorka, nauczycielka metodyki oraz opiekun praktyk pedagogicznych,
- autorka licznych publikacji edukacyjnych i materiałów dydaktycznych,
- animatorka i moderatorka projektów Instytutu Goethego w Warszawie i Krakowie, członek Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Niemieckiego,
- przewodnik turystyczny we Wrocławiu.

Spis treści

1. Charakterystyka programu	4
1.1. Uwagi wstępne	4
1.2. Koncepcja programu	4
1.3. Nauczyciele	5
1.4. Uczniowie	6
1.5. Rodzice	8
1.6. Warunki lokalowe i wyposażenie szkoły	9
2. Cele kształcenia	10
2.1. Cele ogólne kształcenia	10
2.2. Cele wychowawcze	10
2.3. Cele szczegółowe – rozwijanie sprawności językowych	11
3. Treści nauczania	12
3.1. Zakresy tematyczne	12
3.2. Przykładowa realizacja treści nauczania	12
4. Sposoby osiągnięcia celów edukacyjnych	19
4.1. Metody nauczania	19
4.2. Techniki nauczania	21
4.3. Formy pracy	27
4.4. Przykładowe scenariusze zajęć	29
5. Opis osiągnięć uczniów	33
6. Sposoby oceny i kontroli osiągnięć uczniów	37
6.1. Ocenianie	37
6.2. Przykładowa ocena opisowa	37
6.3. Wdrażanie do samokontroli i samooceny	39
6.4. Techniki uzyskiwania informacji zwrotnej od uczniów	39
6.5. Ćwiczenia kontrolne	40
7. Bibliografia	40

1. Charakterystyka programu

1.1. Uwagi wstępne

Niniejszy program nauczania języka niemieckiego uwzględnia założenia zawarte w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej w klasach I–III (edukacja wczesnoszkolna), w zakresie języka obcego.

„Edukacja najmłodszych uczniów powinna umiejętnie splecać naukę z zabawą, by w łagodny sposób wprowadzić ich w świat szkoły. Kształcenie ogólne w szkole podstawowej tworzy fundament wykształcenia – szkoła łagodnie wprowadza uczniów w świat wiedzy, dbając o ich harmonijny rozwój intelektualny, etyczny, emocjonalny, społeczny i fizyczny”.

Podstawowym wyróżnikiem tego programu w stosunku do innych programów nauczania języka niemieckiego w klasach I–III jest łagodne podejście do wymogu pisania i czytania w języku obcym w pierwszej fazie nauki. Doskonalenie tych sprawności językowych realizowane jest w sposób łagodny, tak aby nie kolidowało z procesem alfabetyzacji w języku ojczystym.

Program zakłada nauczanie języka niemieckiego podczas 2 godzin lekcyjnych tygodniowo. Realizacja programu jest również możliwa przy mniejszej lub większej liczby godzin.

Program uwzględnia pracę zarówno z małą grupą uczniów, jak i z dużym zespołem klasowym.

Podręcznikiem, który w optymalny sposób spełnia założenia niniejszego programu, jest kurs języka niemieckiego *Hallo Anna neu* dla klas I–III szkoły podstawowej wydawnictwa Klett Polska.

1.2. Koncepcja programu

Program wychodzi naprzeciw oczekiwaniom nauczycieli języka niemieckiego, którzy rozpoczną pracę z najmłodszymi uczniami szkoły podstawowej. Podpowiada on, jak skutecznie nauczać dzieci języka obcego, a jednocześnie spełniać ich potrzeby i wykorzystywać predyspozycje.

Jest to propozycja dla nauczycieli, którym bliskie są aktywne metody nauczania, i którzy na ucznia patrzą w sposób holistyczny, mając na uwadze jego wielopłaszczyznowy rozwój.

Program w pełni uwzględnia predyspozycje uczniów klas I–III, którzy są spontaniczni, otwarci i chętni do odkrywania wszystkiego, co nowe.

Przedstawione techniki i metody nauczania pozwalają uczniom działać, odkrywać, eksperymentować, co jest zgodne z naturalnymi potrzebami dzieci w młodszym wieku szkolnym. Nauka ma charakter zabawy, a dzieci uczą się języka jakby przy okazji.

W programie uwzględniono zarówno cele dydaktyczne, jak i wychowawcze. Określono również cele szczegółowe nauczania języka niemieckiego, które opierają się na rozwijaniu poszczególnych sprawności językowych. Założono, że dominującymi sprawnościami będą rozumienie ze słuchu i mówienie.

Program reprezentuje tradycyjną koncepcję nauczania, w której nauczyciel bazuje na pracy z podręcznikiem do nauki języka niemieckiego.

Atutem niniejszego programu jest skorelowanie treści kształcenia językowego z edukacją wczesnoszkolną. Zaproponowano podział treści programu na treści realizowane w poszczególnych klasach I, II i III. Ma to charakter porządkujący. Nie jest to jednak podział sztywny, ale taki, który zakłada możliwość rozszerzania treści, jej modyfikowania lub rezygnacji z niektórych zagadnień, w zależności od możliwości uczniów i liczby godzin języka niemieckiego, jaką

nauczyciel dysponuje w tygodniu. Program zawiera opis osiągnięć uczniów oraz sposoby kontrolowania i oceny umiejętności dzieci.

W programie zamieszczono przykładowe scenariusze zajęć, przykładowe ćwiczenia kontrolne oraz liczne przykłady zadań z kursu *Hallo Anna neu 1*, które uwzględniają dziecięcą potrzebę działania.

1.3. Nauczyciele

Program nauczania języka niemieckiego jest skierowany do nauczycieli języka niemieckiego, którzy uczą w klasach I–III szkoły podstawowej i mają kwalifikacje określone w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 roku w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.

Nauczanie języka obcego w edukacji dzieci młodszych wymaga jednak nie tylko bardzo dobrej znajomości języka, lecz także kwalifikacji pedagogicznych. Konieczna jest znajomość psychologii rozwojowej i pedagogiki wczesnoszkolnej oraz wiedza na temat możliwości poznawczych, emocjonalnych i społecznych dzieci w wieku 6–9 lat.

Kluczowe znaczenie ma tu osobowość nauczyciela, jego umiejętności pedagogiczne, rozumienie psychiki dzieci w młodszym wieku szkolnym, cierpliwość, takt, respektowanie indywidualności, ale też swoiste zdolności aktorskie. Praca z dziećmi to szczególnie przywilej, ale też duża odpowiedzialność.

W nauczaniu wczesnoszkolnym nauczyciel odgrywa bardzo istotną rolę. Jest on dla uczniów wzorem do naśladowania, osobą, która ma przygotować ich do dalszego etapu kształcenia, nauczyć podejmowania słuszych wyborów, pomóc w zrozumieniu współczesnego świata.

Warunkiem koniecznym przy pierwszym spotkaniu dzieci z nowym językiem jest stworzenie atmosfery pełnej ciepła, zrozumienia i akceptacji.

Praca z najmłodszymi dziećmi wymaga bardzo starannego zaplanowania zajęć i dostosowania proponowanych ćwiczeń do możliwości dziecka. Dlatego nauczyciel, który pracuje w klasach I–III, powinien mieć odpowiednie cechy osobowościowe oraz wiedzę na temat dydaktyki i metodyki nauczania języków obcych.

Cechami osobowościowymi nauczyciela, które odgrywają kluczową rolę w edukacji wczesnoszkolnej, są:

- komunikatywność,
- otwartość na nowe zadania,
- elastyczność i gotowość do akceptacji innych od tradycyjnych form pracy,
- chęć do współdziałania z dziećmi, do wspólnej zabawy, muzykowania, śpiewania, eksperymentowania,
- zaangażowanie i kreatywność.

Nauczyciel powinien również posiadać następujące kompetencje i umiejętności:

- **Cierpliwość**
- **Kompetencja językowa**

Oprócz wiedzy teoretycznej o języku niemieckim, nauczyciel powinien również umieć wykorzystać ją w praktyce. Ważną rolę odgrywa tu staranna wymowa, rytm i intonacja, ponieważ nauczyciel jest dla dzieci w tym wieku wzorem do naśladowania. Co więcej, nauczyciel powinien dysponować bogatym repertuarem tak zwanego języka klasowego i konsekwentnie go używać w sytuacjach typowo lekcyjnych (np.: *Komm bitte an die Tafel! Höre zu! ...*).

Ważne jest też, aby na zajęciach stosować nie tylko elementy werbalne, lecz również mowę ciała, która w dużym stopniu pomoże dzieciom w zrozumieniu nowych struktur i słów.

- **Kompetencje wychowawczo-społeczne**

Nauczyciel pracuje z różnymi dziećmi, dlatego powinien znać potrzeby i predyspozycje swoich uczniów. Chodzi tu o zdolność interakcji i pozytywnego wpływania na wychowanków. Ważna jest też empatia, asertywność oraz komunikowanie werbalne i niewerbalne.

- **Umiejętność planowania**

Niezwykle istotną kwestią, bez której nie byłoby zamierzonych efektów, jest planowanie. Dzieci wprawdzie są spontaniczne, uwielbiają niespodzianki, ale nauczyciel musi je dobrze zaplanować i przygotować.

- **Umiejętność współpracy z innymi nauczycielami**

Nauczyciel języka niemieckiego powinien współpracować z wychowawcą klasy, w której uczy. Ułatwi mu to rozpoznanie potrzeb swoich uczniów oraz umożliwi skorelowanie treści językowych z innymi przedmiotami (np. z muzyką, techniką, matematyką, plastyką).

- **Umiejętność korzystania z nowych technologii**

Nauczyciel powinien podejmować działania, które mają na celu doskonalenie warsztatu pracy, w tym doskonalenie umiejętności stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych, takich jak tablice interaktywne z oprogramowaniem, urządzenia mobilne, ćwiczenia językowe online.

- **Umiejętność dawania i przyjmowania feedbacku**

Nauczyciel powinien podczas zajęć stwarzać jak najwięcej sytuacji, które umożliwiają zdiagnozowanie kompetencji językowych uczniów. Istotna też jest umiejętność wyciągania wniosków z obserwacji oraz odpowiedniego raportowania ich dzieciom oraz rodzicom. Ważnym aspektem w pracy nauczyciela jest również ewaluacja jego własnych działań.

- **Udział w doskonaleniu zawodowym**

Aktywne uczestnictwo w wewnątrz- i zewnątrzszkolnym doskonaleniu umożliwia nauczycielom poszerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie dydaktyki i metodyki nauczania języka niemieckiego w klasach młodszych.

1.4. Uczniowie

Uczniowie są pośrednimi użytkownikami niniejszego programu.

Zestawienie cech uczniów, które zamieszczono poniżej, to pomoc dla nauczycieli w projektowaniu zajęć. Gdy nauczyciel zna potrzeby, zainteresowania i możliwości dzieci, może poprowadzić lekcję w taki sposób, aby nauka języka niemieckiego była dla obu stron przyjemnością i przygodą, a nie obciążeniem.

- Dzieci potrzebują postaci oraz grupy rówieśniczej, z którymi mogą się identyfikować.
- Dzieci potrzebują pozytywnych wzorców.
- Dzieci mają ogromną potrzebę ruchu.
- Dzieci uczą się poprzez zabawę.

- Dzieci szybko się nudzą i nie potrafią zbyt długo skoncentrować się na jednym działaniu.
- Dzieci lubią śpiewać piosenki i muzykować.
- Dzieci szybko zapamiętują nowe słowa i struktury, ale równie szybko je zapominają.
- Dzieci mają plastyczny aparat mowy oraz naturalną zdolność i gotowość do naśladowania.
- Dzieci uczą się szybciej za pomocą krótkich wierszyków i rymowanek.
- Dzieci lubią zwierzęta i interesują się przyrodą.
- Dzieci uczą się za pomocą wszystkich zmysłów.
- Dzieci potrzebują wielokrotnych powtórzeń.
- Dzieci identyfikują nauczyciela z przedmiotem nauczania.
- Dzieci potrzebują bodźców dźwiękowych i wizualnych.
- Dzieci podlegają gwałtownym, często skrajnym emocjom.
- Dzieci wykazują gotowość do poznawania nowych rzeczy.
- Dzieci lubią eksperymentować.
- Dzieci lubią rywalizację i często nie potrafią przegrywać.

Nauczyciel powinien uwzględnić ww. cechy dzieci w klasach I–III i stosować następujące zasady wczesnoszkolnej nauki języka:

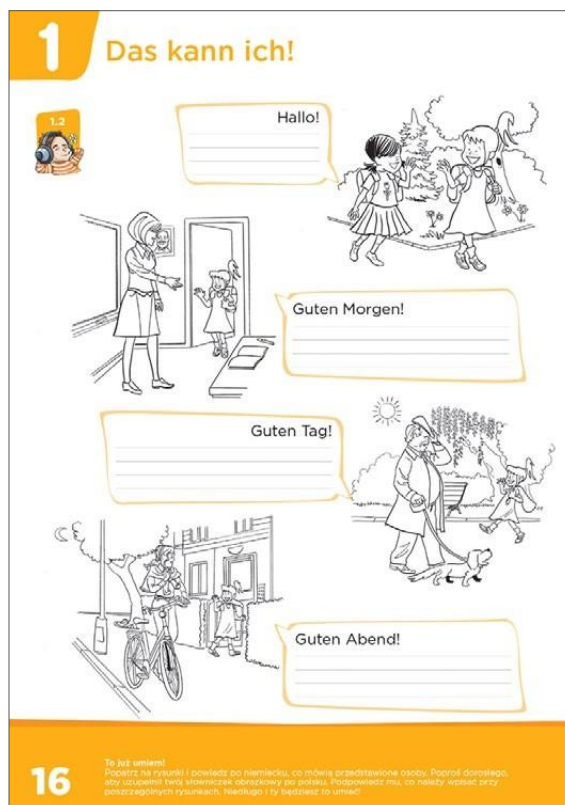
- 1) nauczanie oparte na imitacji,
- 2) aktywizowanie wszystkich zmysłów podczas nauki języka,
- 3) stosowanie licznych elementów wizualnych i akustycznych,
- 4) rozwijanie umiejętności postrzegania,
- 5) częste zmiany aktywności dzieci,
- 6) częste zmiany form pracy,
- 7) uwzględnianie potrzeby ruchu u dzieci,
- 8) ciągłe powtarzanie realizowanych treści,
- 9) tworzenie określonych sytuacji i kontekstu komunikatywnego,
- 10) integrowanie treści i tematów bliskich dzieciom,
- 11) motywowanie do nauki języka poprzez zabawowy charakter zajęć,
- 12) wspieranie wiary we własne możliwości,
- 13) budowanie atmosfery akceptacji i poczucia bezpieczeństwa.

1.5. Rodzice

Rodzice powinni uczestniczyć w procesie dydaktyczno-wychowawczym jako partnerzy nauczyciela. Mogą oni kontrolować edukację dziecka, oglądać prace i ćwiczenia wykonywane podczas zajęć czy prezentacje lub występy klasowego teatru. Dobrym rozwiązaniem jest zaproszenie rodziców do udziału w niektórych zajęciach, aby mogli zobaczyć swoje dziecko w akcji.

W kursie *Hallo Anna neu* jednym z elementów, który włącza rodziców w proces nauki języka niemieckiego, jest słowniczek obrazkowy *Das kann ich!*.

Dzieci powtarzają w domu poznane słownictwo i zwroty i proszą rodziców o pomoc w uzupełnieniu polskich odpowiedników.

Innym przykładem z kursu *Hallo Anna neu* jest tekst narracyjny w języku polskim umieszczony u dołu każdej strony w podręczniku.

20

Dzieci lubią chodzić do szkoły. Dziś jednak nie wszystkie są obecne.
Posłuchaj nagrania i powiedz, kto jest obecny, a kogo nie ma w szkole.

Dzięki takiemu opisowi rodzice wiedzą, o czym uczyło się ich dziecko. Mogą też powtórzyć z uczniem materiał w domu, sprawdzić umiejętności i kontrolować postępy dziecka.

Ważne jest, aby nauczyciel spotkał się z rodzicami na początku roku szkolnego i poinformował ich, jak będzie wyglądało nauczanie języka niemieckiego w klasie I, II oraz III.

Nauczyciele, którzy będą pracować wg niniejszego programu, mogą przekazać rodzicom następujące treści:

- Celem nauczania w klasach I–III jest przede wszystkim osłuchanie się dziecka z nowym językiem, tzw. zanurzenie w języku.
- Nie należy oczekiwać, że dziecko będzie od początku mówiło pełnymi zdaniami.
- Nie wolno zmuszać dziecka do czytania i pisanie w języku obcym, dopóki proces alfabetyzacji w języku ojczystym nie zostanie zakończony.
- Nie należy przepytywać dziecka ze słówek, chyba że samo o to poprosi.

- Aby wesprzeć dziecko w nauce języka, można słuchać z nim nagrań dialogów czy piosenek w języku niemieckim.
- Należy dopilnować, aby dziecko było przygotowane do zajęć, czyli żeby miało na lekcji podręcznik, zeszyt ćwiczeń oraz dobrze wyposażony piórnik.

1.6. Warunki lokalowe i wyposażenie szkoły

Ważnym elementem warsztatu pracy nauczyciela jest pomieszczenie, w którym będą odbywać się zajęcia z dziećmi. Nauczyciel może kreować tę przestrzeń przy dużym udziale uczniów, co pozytywnie wpływa na kształtowanie ich wrażliwości estetycznej.

Sala lekcyjna powinna być na tyle duża, aby nauczyciel mógł projektować różne formy pracy z dziećmi, które połączą zajęcia językowe z muzycznymi, plastycznymi czy teatralnymi.

Materiały i pomoce dydaktyczne wykorzystywane w pracy z dziećmi powinny być wesołe i kolorowe, a także stanowić pewnego rodzaju bodźce wizualne i akustyczne.

Nauczanie na etapie wczesnoszkolnym to płynne przejście od abstrakcyjnego obrazu do konkretnego przedmiotu. Angażuje ono możliwie wszystkie zmysły dzieci. Dlatego tak ważne jest stosowanie autentycznych materiałów pomocniczych lub naturalnych produktów (przybory szkolne, owoce, warzywa itd.) podczas zajęć, które uczniowie będą mogli dotknąć, poczuć, spróbować.

Nauczyciel może stworzyć w klasie specjalny kącik, w którym będą gromadzone materiały dodatkowe i pomocnicze do zajęć. Podczas zajęć językowych można również wykorzystać rysunki wykonane przez dzieci, czy też przyniesione przez nich z domu zabawki.

Warto też pomyśleć o zaangażowaniu rodziców w przygotowanie potrzebnych materiałów. Dzięki temu rodzice poczują się ważnymi partnerami w procesie dydaktycznym.

Do najważniejszych pomocy przydatnych w prowadzeniu zajęć należą:

- podręcznik i ćwiczenia,
- poradnik dla nauczyciela,
- nagrania,
- tablica interaktywna,
- tablica,
- tablica (np. korkowa), na której można umieszczać pomoce i materiały dodatkowe (np. prace uczniów).

Warto też zadbać o następujące pomoce dydaktyczne:

- materiały biurowe: kredki, flamastry, farbki, bloki rysunkowe i techniczne z białymi i kolorowymi kartkami, klej, nożyczki, masa klejąca,
- tekturowe kartoniki z ilustracjami związanymi z danym tematem,
- plakaty,
- miękka piłka,
- chusta lub szal do zakrywania oczu,
- maskotki, pluszowe zwierzątka, pacynki,
- plastikowe przedmioty,
- instrumenty muzyczne: bębenek, tamburyno, cymbałki, grzechotki,
- rekwizyty w zależności od tematu zajęć.

Wiele pomocy dydaktycznych nauczyciel może wykonać sam. Warto poświęcić na to cenny czas, ponieważ raz wykonane pomoce i materiały ułatwiają pracę przez kolejne lata.

2. Cele kształcenia

2.1. Cele ogólne kształcenia

Głównym celem programu jest wspieranie i rozwijanie wszechstronnego rozwoju dzieci w wieku wczesnoszkolnym ze szczególnym uwzględnieniem ich naturalnych potrzeb, predyspozycji i uzdolnień.

Cele ogólne to:

- zainteresowanie językiem obcym,
- czerpanie radości z przyswajanych umiejętności,
- zainteresowanie inną kulturą, tradycją i obyczajami,
- wszechstronne rozwijanie osobowości w aspekcie emocjonalnym, kreatywnym i kognitywnym,
- kształcenie sprawności manualnej,
- umożliwienie wykorzystywania języka w różnych sytuacjach,
- kształcenie postawy akceptacji, otwartości i tolerancji,
- rozwijanie wyobraźni, umiejętności łączenia świata fantazji ze światem rzeczywistym,
- przygotowanie do dalszego etapu kształcenia językowego.

2.2. Cele wychowawcze

Program nauczania języka niemieckiego zakłada realizację następujących celów wychowawczych:

- kształcenie otwartości i pozytywnego nastawienia wobec innych kultur i przedstawicieli innych narodowości,
- rozwijanie tolerancji wobec odmienności kulturowych,
- zachęcanie dzieci do poznawania otaczającego świata, tak aby potrafiły zrozumieć to, co się wokół nich dzieje i w czym uczestniczą,
- kształtowanie obrazu własnego „ja”, wzbogacanie wiedzy o sobie,
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności za własny proces uczenia się,
- umacnianie postawy pozytywnego nastawienia do nauki oraz własnych umiejętności i kompetencji językowych,
- kształtowanie zdolności czytelnego komunikowania własnych intencji i wypowiedania się w taki sposób, aby inni je rozumieli,
- rozwijanie postawy współdziałania i aktywności,
- kształtowanie umiejętności zgodnej współpracy z innymi dziećmi, zwracanie uwagi na stosowanie zasad *fair play* podczas gier i zabaw,
- motywowanie uczniów do pomocy słabszym kolegom i koleżankom oraz stosowanie zasady „każdy popełnia błędy, dlatego jestem wyrozumiały wobec pomyłek innych”,
- kształtowanie wrażliwości estetycznej,
- kształtowanie wrażliwości na sztukę: wyrażanie własnych uczuć w różnorodnych formach plastycznych oraz słuchanie, rozumienie i tworzenie muzyki.

2.3. Cele szczegółowe – rozwijanie sprawności językowych

Pozytywne nastawienie do języka obcego i rozbudzenie zainteresowania językiem to główne cele nauczania na etapie wczesnoszkolnym. Aby mogły być w pełni realizowane, należy rozwijać u uczniów poszczególne sprawności językowe.

Program kładzie główny nacisk na rozwijanie rozumienia ze słuchu oraz mówienia, ponieważ u uczniów klas I–III są one dominującymi sprawnościami językowymi.

Rozumienie tekstu czytanego oraz pisanie są rozwijane stopniowo w II oraz III klasie.

Cele szczegółowe w zakresie **rozumienia ze słuchu** to:

- rozumienie poleceń nauczyciela (tzw. języka klasowego: *Hör zu!*, *Schau dir die Bilder an!*, *Zeig auf dem Bild mit!*, *Sprich nach!*),
- rozumienie prostych wypowiedzi oraz pytań w zakresie poznanego i utrwalonego materiału leksykalnego,
- reagowanie werbalnie oraz za pomocą mowy ciała na pytania i polecenia nauczyciela oraz innych osób,
- rozumienie ogólnego sensu krótkich tekstów zawierających poznany materiał leksykalny w piosenkach,
- rymowankach, komiksach,
- identyfikowanie osób mówiących,
- różnicowanie dźwięków i wyrazów.

Cele szczegółowe w zakresie **mówienia** to:

- poprawne wymawianie głosek, w tym głosek tych, które nie występują w języku polskim (*ä, ö, ü, ß*),
- powtarzanie pojedynczych wyrazów i całych struktur za wzorem (nauczyciel, nagrania audio),
- samodzielne formułowanie wypowiedzi z wykorzystaniem znanych struktur i zwrotów (np.: *Du bist dran!*, *Ja!*, *Nein!*, *Richtig!*, *Falsch!*, *Und du?*),
- pamięciowe odtwarzanie rapów, zaklęć, rymowanych wierszyków,
- śpiewanie piosenek,
- nazywanie liczb,
- opisywanie przedmiotów,
- opisywanie czynności,
- odpowiadanie na proste pytania.

Cele szczegółowe w zakresie **czytania**:

- rozumienie pojedynczych wyrazów i zdań w obrębie znanego materiału,
- rozumienie ogólnego sensu prostych tekstów, które zawierają znany materiał leksykalny,
- odczytanie na głos pojedynczych wyrazów, zwrotów i krótkich zdań.

Cele szczegółowe w zakresie **pisania**:

- uzupełnianie brakujących liter w znanych wyrazach,
- pisanie znanych wyrazów po śladzie,
- przepisywanie pojedynczych wyrazów i krótkich zdań.

3. Treści nauczania

3.1. Zakresy tematyczne

Dzieci w wieku 7–9 lat najchętniej uczą się o nich samych oraz o tym, co je otacza, co jest im bliskie i znane, choć chętnie odkrywają także wszystko, co nowe.

Treści nauczania zaproponowane w niniejszym programie są dostosowane do potrzeb i zainteresowań dzieci w młodszym wieku szkolnym.

Proponowane zakresy tematyczne to:

- ja i moi bliscy – moja rodzina oraz moi koledzy z klasy i przyjaciele (cechy, wygląd, części ciała, wiek, zainteresowania, hobby),
- moje miejsce zamieszkania (dom, przedmioty w domu, mój pokój, kolory, zabawki, gry),
- moja szkoła (moja klasa, nazwy przyborów szkolnych, czynności wykonywane w szkole),
- popularne zawody,
- mój dzień, moje zabawy (sytuacje z życia codziennego w domu, ubrania, codzienne czynności, gry i zabawy na placu zabaw, umiejętności),
- jedzenie (potrawy i napoje),
- sklep (zakupy, produkty),
- mój czas wolny i wakacje (czas: pory dnia, pory roku, miesiące, dni tygodnia, podróże, środki transportu),
- święta i tradycje, mój kraj (wybrane uroczystości, tradycje: urodziny, mikołajki, Boże Narodzenie, Wielkanoc, karnawał, Dzień Świętego Marcina, Dzień Matki, pasowanie na pierwszoklasistę, sylwester i Nowy Rok),
- sport (sporty letnie i zimowe),
- moje samopoczucie (uczucia i upodobania, części ciała i dolegliwości),
- przyroda wokół mnie (rośliny, zwierzęta domowe i w zoo, środowisko naturalne, natura i jej piękno, pogoda),
- świat baśni i wyobraźni (przedstawienia teatralne).

3.2. Przykładowa realizacja treści nauczania

Przedstawiona poniżej tabela zawiera propozycję treści nauczania zgodnych z nową podstawą programową nauczania języka niemieckiego w klasach I–III na przykładzie kursu *Hallo Anna neu*.

W tabeli umieszczone zostały:

- tematy poszczególnych lekcji w klasie I, II oraz III,
- cele komunikatywne,
- struktury aktywne,
- słownictwo.

W tabeli nie zostały wyszczególnione struktury gramatyczne.

Dzieci na etapie wczesnoszkolnym nie są zdolne do analizy języka. Nie uczą się więc reguł gramatycznych, choć mają świadomość ich istnienia. Dzieci stosują struktury gramatyczne w kontekście sytuacyjnym. Jest to tzw. nauczanie

indukcyjne, które polega na tym, że wprowadzanie nowych struktur gramatycznych odbywa się w sposób nieświadomy.

<i>Hallo Anna neu</i>			
Klasa 1			
Lekcja Temat / sytuacje	Cele komunikatywne	Struktury aktywne	Słownictwo
1. <i>Guten Morgen, guten Tag</i> <ul style="list-style-type: none"> zapoznanie się nawiązywanie kontaktów z innymi (rówieśnikami, osobami dorosłymi) 	<ul style="list-style-type: none"> powitanie pożegnanie przedstawianie się pytanie o imię 	<i>Ich bin ... Und du?</i> <i>Ich bin nicht ...</i> <i>Hallo.</i> <i>Guten Tag.</i> <i>Guten Morgen.</i> <i>Guten Abend.</i> <i>Tschüss.</i> <i>Auf Wiedersehen.</i> <i>Toll!</i> <i>Hurra!</i> <i>Ja. / Nein.</i>	<i>Herr, Frau nicht</i> <i>Aaaa!</i> <i>Mmmmm!</i> <i>Ooooo!</i> <i>Oje!</i> <i>Nanu!</i> <i>liii!</i> <i>ich, du</i>
2. <i>Meine Klasse 1a</i> <ul style="list-style-type: none"> obecność na zajęciach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawianie innych osób mówienie, kto jest obecny i nieobecny 	<i>Das ist ...</i> <i>Das sind ...</i> <i>... ist / sind da.</i> <i>... ist / sind nicht da.</i> <i>Richtig.</i> <i>Falsch.</i> <i>Du bist dran.</i> <i>Hurra!</i>	<i>Klasse, Kinder da, und, wer</i>
3. <i>Ich mag Salat</i> <ul style="list-style-type: none"> jedzenie i picie ulubione potrawy i napoje 	<ul style="list-style-type: none"> nazywanie produktów spożywczych mówienie o ulubionych potrawach i napojach oraz pytanie o nie 	<i>Ich mag ... Und du?</i> <i>X mag ...</i> <i>Das mag ich.</i> <i>Das mag ich nicht.</i> <i>Ja. / Nein.</i> <i>Ich auch. / Ich nicht.</i> <i>Toll!</i> <i>Mmmmm.</i> <i>Bingo!</i>	<i>Cola, Hamburger,</i> <i>Schokolade,</i> <i>Kakao, Pizza, Marmelade,</i> <i>Milch, Bananen, Tomaten,</i> <i>Kuchen, Ananas, Popcorn,</i> <i>Salat, Limonade, Spinat,</i> <i>Obstsalat, satt, auch</i>
4. <i>Eins, zwei, drei</i> <ul style="list-style-type: none"> liczby wiek nazywanie liczb od 1 do 12 	<ul style="list-style-type: none"> liczenie przedmiotów dodawanie podawanie wieku i pytanie o wiek 	<i>Ich habe ...?</i> <i>... plus ... ist ...</i> <i>Nummer ... ist ...</i> <i>Wie alt bist du?</i> <i>Ich bin ...</i> <i>Du bist dran.</i> <i>Bingo! Gewonnen!</i>	<i>Zahlen von 1 bis 12, plus, Nummer, Finger, also</i>

<p>5. <i>Rosa, lila, violett</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kolory 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywanie kolorów • opisywanie przedmiotów 	<p><i>Ich sehe ... Ich habe ... Ich mag ... Nummer ... ist ... Was ist hier ...? Das ist ... Und das ist auch plus ... ist ... Gewonnen! Du bist dran.</i></p>	<p><i>rot, blau, grün, gelb, grau, schwarz, weiß, braun, rosa, lila, orange, violett, meine Lieblingsfarbe, was, Platz, leer, komplett</i></p>
<p>6. <i>Mein Stift und meine Maus</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • przybory szkolne • posiadanie przyborów 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywanie i opisywanie przyborów szkolnych 	<p><i>Mein / meine ist ... Wie ist dein / deine ...? Hier ist / sind mein / meine ... Hier ist / sind dein / deine ... Jetzt du! Auf dem Tisch ist / sind ... Entschuldige!</i></p>	<p><i>Bleistift, Kuli, Ball, Puppe, Maus, Schultasche, Buch, Heft, Lineal, Chips, mein / meine, dein / deine, groß, sehr nett (einfach), ideal, für die Schule</i></p>
<p>7. <i>Oma, Opa und ich</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • rodzina 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywanie i przedstawianie członków rodziny 	<p><i>Das ist mein / meine ... Mein / meine ... mag ... Dein / deine ... mag ... Wer ist das? Das ist Annas ... Und jetzt du! ... hat keine Zeit</i></p>	<p><i>Mutter, Vater, Oma, Opa, Schwester, Bruder, Hund, Katze, er, sie, Oper, Ballett, Computer, Musik, Eis, Zeit</i></p>
<p>8. <i>Wir lernen und spielen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • szkoła • aktywności w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywanie aktywności / działań w szkole • wyrażanie upodobań • nazywanie ulubionych czynności 	<p><i>... ist toll! ... ist blöd! Ich mag ... Das mag ich. Das mag ich nicht. Das ist toll! Das ist prima! Das ist spitze!</i></p>	<p><i>lernen, rechnen, schreiben, malen, lesen, turnen, singen, spielen, toll, prima, spitze, blöd, wir, Pause</i></p>

Klasa 2			
Lekcja Temat / sytuacje	Cele komunikatywne	Struktury aktywne	Słownictwo
1. <i>Hallo, wie geht's dir!</i> <ul style="list-style-type: none"> • samopoczucie • liczby do 20 	<ul style="list-style-type: none"> • pytanie o samopoczucie • nazywanie liczb do 20 	<p><u>Wiederholung:</u> <i>Ich bin ...</i> <i>Wer bist du?</i> <i>Hallo!</i> <i>Guten Morgen!</i> <i>Guten Tag!</i> <i>Auf Wiedersehen!</i> <i>Tschüs!</i> <i>Ich bin ...,</i> <i>Ich mag ... Ja. Nein.</i></p> <p><u>Neu:</u> <i>Wie geht's dir?</i> <i>Na so was! Toll!</i> <i>Das ist ja wunderbar!</i></p>	<p><i>Wie geht's?</i> <i>sehr gut, gut, nicht so gut, schlecht, so lala, prima,</i> <i>Zahlen 13–20</i></p>
2. <i>Ich höre gern Musik.</i> <ul style="list-style-type: none"> • hobby • zainteresowania 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywanie i pytanie o zainteresowania • pytanie o ulubione czynności 	<p><u>Wiederholung:</u> <i>Aktivitäten</i></p> <p><u>Neu:</u> <i>Was machst du da?</i> <i>Ich höre gern Musik.</i> <i>Malst du?</i></p>	<p><i>das Hobby:</i> <i>Lego, Fußball, Klavier, Fangen, Verstecken, Computer spielen, Musik hören; gern, nicht gern</i></p>
3. <i>Zum Geburtstag viel Glück!</i> <ul style="list-style-type: none"> • prezenty • życzenia • urodzinowe 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywanie prezentów • opisywanie przedmiotów • składanie życzeń 	<p><u>Wiederholung:</u> <i>der Ball, die Puppe, das Buch Was ist das?</i></p> <p><u>Neu:</u> <i>Die Puppe ist neu.</i> <i>Der Teddy ist nett.</i></p>	<p><i>das Geschenk, -e die Uhr, der Teddy, das Buch, das Puppenhaus, das Puzzle, das Computerspiel, neu, alt, schlecht, nett, schön</i></p>
4. <i>Ich kann singen und tanzen.</i> <ul style="list-style-type: none"> • umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywanie umiejętności 	<p><u>Wiederholung:</u> <i>Ich tanze.</i> <i>Ich jongliere.</i></p> <p><u>Neu:</u> <i>Ich kann ...</i> <i>Kannst du ... ?</i> <i>Was kannst du?</i> <i>So ein Quatsch!</i></p>	<p><i>Rad fahren, Seil springen, laufen, backen, kochen, skaten, tanzen</i></p>
5. <i>Endlich Winter!</i> <ul style="list-style-type: none"> • sporty zimowe • dni tygodnia 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywanie aktywności dzieci w zimie • nazywanie dni tygodnia 	<p><u>Wiederholung:</u> <i>Ich habe keine Lust.</i></p> <p><u>Neu:</u> <i>Anna will Ski laufen.</i> <i>Ich will nicht rodeln.</i></p>	<p><i>Wochentage, Freizeitaktivitäten im Winter: Ski laufen, rodeln, Schneeballschlacht machen, Schlittschuh laufen</i></p>

PROGRAM NAUCZANIA

<p>6. Hast du ein Haustier?</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwierzęta domowe 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawianie zwierząt domowych 	<p><u>Wiederholung:</u> Tiernamen Neu: Ich habe einen / eine / ein ...</p>	<p>das Haustier, -e der Hund, der Fisch, die Katze, der Papagei, die Maus, die Schildkröte</p>
<p>7. Bei Grazia zu Besuch</p> <ul style="list-style-type: none"> • produkty spożywcze 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywanie potraw i napojów 	<p><u>Wiederholung:</u> Ich mag ...</p> <p><u>Neu:</u> Ich möchte ... Ich habe Hunger. Ich habe Durst. Das schmeckt gut.</p>	<p>Brot, Butter, Ei, Käse, Schinken, Wurst, Majonäse, Milch, Apfelsaft, Tee, Honig, Müsli, Joghurt, Kaffee, Obst, Gemüse, Fisch</p>
<p>8. Wohin gehen wir denn?</p> <ul style="list-style-type: none"> • spędzanie wolnego czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywanie miejsc, do których można się wybrać 	<p><u>Wiederholung:</u> Gute Idee! Nein, ich habe keine Lust.</p> <p><u>Neu:</u> Ich gehe ... Wir gehen jetzt ...</p>	<p>in den Park, in den Zoo, in den Garten, ins Theater, ins Kino, nach Hause, in die Schule, ins Schwimmbad, zu Anna</p>

Klasa 3			
Lekcja Temat / sytuacje	Cele komunikatywne	Struktury aktywne	Słownictwo
1. <i>Ferien ade!</i> • wakacyjne miejsca	<ul style="list-style-type: none"> opowiadanie o wakacjach nazywanie miejsc wakacyjnych 	<p><u>Wiederholung:</u> <i>Hallo, wie geht's?</i></p> <p><u>Neu:</u> <i>Ich war in Spanien / am Meer.</i> <i>Das Wetter war super.</i></p>	<i>am Meer, auf dem Land, in den Bergen, am Strand, bei Oma und Opa, Ländernamen</i>
2. <i>Der Herbst ist da</i> • pogoda w różnych porach roku	<ul style="list-style-type: none"> określanie pogody nazywanie pór roku 	<p><u>Neu:</u> <i>Wie ist das Wetter?</i> <i>Es ist ...</i></p>	<i>Das Wetter: Es regnet. Es schneit. Die Sonne scheint. der Herbst, der Winter, der Frühling, der Sommer</i>
3. <i>Oje, oje, mein Kopf tut weh</i> • części ciała i dolegliwości	<ul style="list-style-type: none"> pytanie o samopoczucie nazywanie części ciała, podawanie dolegliwości 	<p><u>Wiederholung:</u> <i>Ich kann nicht essen.</i></p> <p><u>Neu:</u> <i>Mein Bauch tut weh.</i></p>	<i>Körperteile im Singular und Plural: mein Rücken, meine Arme</i>
4. <i>Wir machen einen Flohmarkt</i> • przedmioty na pchlim targu • liczby do 100	<ul style="list-style-type: none"> kupowanie i sprzedawanie przedmiotów pytanie o cenę podawanie ceny 	<p><u>Wiederholung:</u> <i>Zahlen</i></p> <p><u>Neu:</u> <i>etwas kostet ...</i> <i>Was kostet das?</i> <i>Das ist aber teuer!</i></p>	<i>Der Flohmarkt: der Fahrradhelm, der Schall, die Vase usw. teuer, billig, praktisch, wundervoll</i>
5. <i>Mein Zimmer</i> • meble	<ul style="list-style-type: none"> nazywanie mebli określanie położenia mebli i opisywanie mebli 	<p><u>Wiederholung:</u> <i>links, rechts</i></p> <p><u>Neu:</u> <i>Die Lampe ist altmodisch.</i> <i>Der Schrank ist hinten rechts.</i></p>	<i>der Tisch, das Bett, die Lampe, das Sofa, der Teppich, das Regal, der Stuhl, der Sessel, der Schrank; vorne, hinten; altmodisch, cool, bequem, modern</i>
6. <i>Was ziehe ich an?</i> • ubiory	<ul style="list-style-type: none"> opisywanie swojego ubioru 	<p><u>Wiederholung:</u> <i>Farben, Jahreszeiten</i></p> <p><u>Neu:</u> <i>Ich habe einen Rock.</i> <i>Ich ziehe die Hose an.</i> <i>Ich ziehe die Jacke aus.</i></p>	<i>das Kleid, die Bluse, die Jacke, der Mantel, der Pulli, das Hemd, die Handschuhe, die Stiefel, der Regenmantel</i>

PROGRAM NAUCZANIA

<p>7. <i>Wir gehen in den Zoo</i></p> <ul style="list-style-type: none"> zwierzęta w zoo 	<ul style="list-style-type: none"> nazywanie zwierząt w zoo 	<p><u>Wiederholung:</u> <i>Tiere</i> <i>Verben: kann ...</i> <i>schwimmen, machen ...</i></p> <p><u>Neu:</u> <i>Das Kamel ist groß.</i> <i>Der Affe kann klettern.</i></p>	<p><i>der Zoo, Zootiere:</i> <i>der Tiger, der Löwe,</i> <i>der Elefant, der Bär,</i> <i>der Affe, das Känguru,</i> <i>das Krokodil, die Giraffe,</i> <i>die Schlange ...</i> <i>groß, klein, lustig, schwer,</i> <i>aktiv, süß</i></p>
<p>8. <i>Schöne Ferien</i></p> <ul style="list-style-type: none"> środki lokomocji kierunki miejsca spędzania wakacji 	<ul style="list-style-type: none"> opowiadanie o planach wakacyjnych nazywanie środków lokomocji 	<p><u>Wiederholung:</u> <i>Urlaubsorte</i></p> <p><u>Neu:</u> <i>Ich fahre zu Oma und Opa</i> <i>aufs Land.</i> <i>Ich fahre mit dem Zug.</i></p>	<p><i>ans Meer, aufs Land, in</i> <i>die Berge, Ländernamen</i> <i>das Auto, der Zug, der</i> <i>Bus, die Straßenbahn,</i> <i>die U-Bahn;</i> <i>links, rechts, geradeaus</i></p>

4. Sposoby osiągnięcia celów edukacyjnych

4.1. Metody nauczania

Trudno mówić o jednej słusznej metodzie nauczania języków obcych w okresie wczesnoszkolnym.

Nauczanie dzieci cechuje zdecydowanie eklektyzm, czyli **łączenie elementów różnych metod**, tak aby jedne uzupełniały inne, a tym samym przyczyniały się do jak najbardziej skutecznego przyswajania języka.

Niniejszy program proponuje nauczycielom stosowanie elementów metod, zarówno tradycyjnych, jak i alternatywnych:

- metody naturalnej (*The Natural Approach*),
- metody komunikacyjnej,
- metody bezpośredniej,
- metody reagowania całym ciałem (*Total Physical Response*),
- metody audiolingwalnej.

Metoda naturalna polega na całkowitym wyeliminowaniu stresu, pozbyciu się lęku i strachu przed popełnianiem błędów. Dzieci uczą się języka poprzez słuchanie oraz przyglądanie się mimice i gestom nauczyciela, a kiedy są gotowe – wypowiadają całe zdania.

Metoda naturalna bazuje na rozwijaniu sprawności rozumienia ze słuchu, która jest podstawą mówienia.

Zgodnie z założeniami podstawy programowej celem nauczania języka w okresie wczesnoszkolnym powinno być wspomaganie dzieci w porozumiewaniu się z osobami, które mówią innym językiem. Dlatego też stosowanie elementów metody komunikacyjnej na tym etapie kształcenia jest jak najbardziej wskazane.

Metoda komunikacyjna łączy w sobie techniki metod konwencjonalnych i niekonwencjonalnych. Celem nadrzędnym tej metody jest opanowanie sprawności mówienia, a więc autentyczna komunikacja w języku obcym. Dzieci mówią w języku niemieckim, a nauczyciel dopuszcza błędy, które nie zakłócają komunikacji.

Poprawność językowa jest na drugim planie. Materiał językowy to głównie dialogi, odgrywanie ról, gry i zabawy językowe.

Metoda bezpośrednia jest oparta na bezpośrednim, naturalnym kontakcie nauczyciela z uczniem. To nauczanie języka w kontekście zabawowo-sytuacyjnym. Nauczyciel prezentuje materiał językowy z zastosowaniem technik poglądowych oraz technik imitacji.

Metoda reagowania całym ciałem polega na tym, że uczniowie przyglądają się gestom i ruchom nauczyciela a następnie reagują na jego polecenia mową swojego ciała (kojarzą słowo z ruchem). Chodzi tu o zaktywizowanie całego mózgu: lewej półkuli – odpowiedzialnej za język, i prawej – odpowiedzialnej za ruch fizyczny. Metoda ta uwzględnia dużą potrzebę ruchu dzieci, sprzyja uczeniu się bez stresu, pomaga pokonać lęk przed mówieniem, pozwala na relaks w czasie zajęć. Nauczyciel może w ten sposób konsekwentnie stosować polecenia w języku niemieckim i używać w tym celu różnych, atrakcyjnych dla uczniów rekwizytów.

Głównym celem w **metodzie audiolingwalnej** jest wykształcenie nawyków językowych w sposób mechaniczny, nierefleksyjny, poprzez wielokrotne słuchanie a następnie powtarzanie, zapamiętywanie i utrwalanie danego materiału językowego. Bardzo ważna jest pochwała nauczyciela, jeśli reakcja dzieci jest właściwa. Elementy tej metody można wykorzystywać w fazie lekcji, kiedy nauczyciel wprowadza nowy materiał leksykalny a następnie utrwała go z uczniami poprzez wiele ćwiczeń, które prowadzą do automatyzowania struktur językowych, a w konsekwencji – opanowania sprawności mówienia.

Program zakłada stosowanie następujących elementów metodyki nauczania wczesnoszkolnego:

- uczeń w centrum procesu dydaktycznego,
- nauczanie polisensoryczne,
- nauka poprzez działanie,
- nauczanie holistyczne, czyli całościowe i zintegrowane,
- gry i zabawy językowe,
- komunikatywność,
- dominacja sprawności rozumienia ze słuchu i mówienia,
- narracja,
- częste stosowanie języka niemieckiego na zajęciach,
- stosowanie języka lekcyjnego podczas klasowych rytuałów,
- stosowanie autentycznych/ naturalnych pomocy dydaktycznych,
- elementy realioznawcze,
- interkulturowość,
- budowanie atmosfery, w której uczniowie czują się dobrze,
- różnorodność aktywności,
- indywidualizacja nauczania.

Oto co jeszcze warto uwzględnić w metodyce nauczania dzieci najmłodszych.

Ważnym elementem podczas zajęć językowych jest wprowadzenie tzw. **rytuałów klasowych**. Takim rytuałem jest na przykład powitanie i pożegnanie z uczniami, które będą zawsze odbywały się w taki sam sposób. Można w tym celu wykorzystać znaną dzieciom piosenkę lub wierszyk, którymi będziemy zawsze zaczynać i kończyć zajęcia.

Podczas zajęć językowych nauczyciel powinien stosować **jak najwięcej języka niemieckiego**, tak aby dzieci osłuchały się z nim. Nie oznacza to jednak całkowitej rezygnacji z języka polskiego, kiedy jest to konieczne. Nauczyciel może, a nawet powinien, posłużyć się językiem polskim podczas wprowadzania nowego tematu czy wyjaśniania reguł nowej zabawy. Jest to ważne dlatego, że dzieci we wczesnym etapie nauki nie rozumieją jeszcze tekstów czy poleceń, nie potrafią też same budować dłuższych wypowiedzi.

Stosowanie języka polskiego na zajęciach jest jak najbardziej wskazane, jeśli ma to ułatwić dzieciom zrozumienie i zachęcić do aktywności na lekcji.

Podczas zajęć z języka obcego należy stwarzać uczniom okazje, w których będą mogli powtarzać określone zwroty i wyrażenia. Nauczyciel powinien **wracać do poznanych wcześniej tematów oraz zagadnień** i wzbogacać je o nowe elementy.

Na początku nauki języka obcego dzieci popełniają wiele błędów. Jest to zjawisko zupełnie naturalne i zarazem informacja dla nauczyciela, co sprawia uczniom największą trudność. **Nie należy natychmiast poprawiać błędów dzieci**. Powinno się chwalić ucznia nawet za najdrobniejsze osiągnięcia, a poprawiać błędy w sposób dyskretny, tak aby dziecko nie czuło się strofowane.

4.2. Techniki nauczania

Techniki nauczania zaproponowane w niniejszym programie opierają się na rozwijaniu dwóch podstawowych sprawności językowych: **rozumienia ze słuchu** – będącego podstawą pozostałych aktywności dzieci, oraz **mówienia**.

Techniki rozwijania sprawności rozumienia ze słuchu:

- słuchanie nauczyciela z jednoczesnym naśladowaniem jego gestów i mimiki,
- dopasowanie obrazka do usłyszanego tekstu,
- porządkowanie obrazków,
- wykonywanie poleceń nauczyciela,
- reagowanie całym ciałem,
- uzupełnianie brakujących informacji w usłyszanym tekście,
- prawda / fałsz,
- odpowiadanie na pytania do usłyszanego tekstu,
- słuchanie tekstu narracyjnego,
- słuchanie piosenek, wierszyków i rymowanek.

3 Wer mag was?

1.27 Anna, Anton und Tina sind auf einer Geburtstagsparty. Sie sprechen darüber, was sie mögen. Hör zu. Wer mag was?

28 Anna, jej brat Anton i przyjaciółka Tina są na przyjęciu urodzinowym kolegi. Rozmawiają o tym, co lubią jeść i pić. Posłuchaj, co mówią dzieci. Nazwij ich ulubione potrawy.

4 Wie alt bist du?

1.35 Zu Anna kommt Kemal. Anna stellt ihm ihre Geschwister und Freunde vor. Hör zu. Wie alt sind die Kinder?

36 Do Anny przyszedł Kemal (jej nowy sąsiad). Anna przedstawiła mu rodzeństwo i przyjaciół. Posłuchaj nagrania. Ile lat ma każde dziecko? A jakim wieszcy grają w ulubioną grę? – „Zaparkowa matematyka”. Słuchaj, powtarzaj i oglądaj rymunki.

Techniki rozwijania sprawności mówienia:

- powtarzanie za nauczycielem: w grupie i indywidualnie,
- opisywanie przedmiotów lub czynności przedstawionych na obrazkach lub prezentowanych przez nauczyciela,
- odgrywanie ról,
- odpowiadanie na pytania,
- odgrywanie scenek w formie dialogu – prezentacje komiksu,
- odgadywanie treści obrazków,
- odnajdywanie różnic na ilustracjach,
- recytacje wierszy i prezentacje piosenek,
- rapowanie.

3 Ich mag Salat

1.25 Anna macht Sport und isst gesund. Sie isst gern Obst und Gemüse. Am besten erzählt sie selbst, was sie mag. Hör zu, sprich nach und zeig auf den Fotos mit.

Ich mag Bananen. Und du?

24 Anna uprawia sport i zdrowo się odżywia. Chętnie je owoce i warzywa. Sama opowie, co lubi najbardziej. Słuchaj, co mówi Anna, i pokazuj zdjęcia.

5 Rosa, lila, violett

1.41 Anna mag Farben. In ihrem Zimmer ist alles bunt. Hör zu, sprich nach und zeig die Farben.

1.42 Farben-Rap. Hör zu und klatsch mit. Sprich nach.

40 Anna lubi kolory. W jej pokoju wszystko jest kolorowe. Słuchaj, powtarzaj i pokazuj kolory. W jakich kolorach są klocki? Posłuchaj rapu, klaszcz rytmicznie i powtarzaj.

Techniki nauczania wymowy:

- powtarzanie usłyszanych treści za wzorem: nagraniem oraz nauczycielem,
- rapowanie,
- wyklaskiwanie i wystukiwanie wyrazów.

Techniki nauczania słownictwa i struktur:

- zastosowanie kart obrazkowych,
- pokazywanie przedmiotów na ilustracji w podręczniku,
- wykorzystanie plakatów,
- wskazywanie przedmiotów,
- przedstawianie za pomocą gestów i mimiki.

PROGRAM NAUCZANIA

Utrwalenie poznanych słów i struktur:

- w formie zabaw i gier:

Ballspiel

Blinde Kuh

Puppentheater

Kitzeln-Spiel

Ratespiel

Brettspiel

Bingo

Paare suchen

Würfelspiel

Zahlen-Schlange

Stille Post

Memory-Spiel

Farben im Klassenzimmer

Mein rechter Platz ...

Kimspiele

Pantomimespiel

Kettenspiel

Farben im Klassenzimmer

Das ist gelb.

Ich mag Gelb. Was ist hier gelb?

Schwups - und was fehlt?

Was fehlt?

Grün!

Mein rechter Platz ...

Das ist blau.

Mein rechter, rechter Platz ist leer, ich wünsche mir ein Blau hierher.

43

- Wskaz jest wiele kolorów. Jedno dziecko podaje ulubiony kolor, a reszta dzieci szuka przedmiotu w tym kolorze. Kto pierwszy odnajdzie, podaje swój ulubiony kolor.
- Przygotujcie się kolorowym kartom rozłożonym na stole, a następnie zamknijcie oczy. Nauczyciel chowa jedną z kart. Na znaki nauczyciela otwórzcie oczy – czy widziecie, którego koloru brakuje?
- Usiądźcie na krzesłkach w kole. Jedno krzesło jest wolne. Dziecko, po którego prawej stronie jest wolne miejsce, mówi: *Mein rechter, rechter Platz ist leer...* Dziecko, które trzyma kartę w wymienionym kolorze, zajmuje wolne miejsce.

Kimspiele

Auf dem Tisch sind das Heft, der Bleistift, die Maus ...

Das Heft ist grün.

Ja. Richtig. Jetzt du!

Was ist grün?

Schultasche packen

Das ist die Schultasche. Drin ist das Heft.

51

- Ułożcie różne przedmioty na stole. Jedno dziecko przygląda się im uważnie, następnie odwraca się i wymienia je w właściwej kolejności z pamięci. Zamieniając się rolami, omiatając przy tym ułożone przedmioty.
- Przygotujcie się kolorom i przedmiotom. Jedno dziecko zamyka oczy, inne dziecko pyta np. *co jest takiego zielone?* Dziecko z zamkniętymi oczami odpowiada.
- Rozłożcie na stole przybory szkolne i zabawki. Nauczyciel wkłada wybraną rzecz do pustego torbiska, mówi, co jest w środku i prosi, by ktoś z dzieci dołączył do niego. Teraz jego kolej!

- poprzez materiał odsłuchowy

8 Ich mag Schule, aber ...

2.21 Anna telefoniert mit ihrem Opa. Anna erzählt, was es Neues in der Schule gibt.
Hör zu. Was mag Anna? Was mag Anna nicht?

68 Anna rozmawia z dziadkiem przez telefon. Opowiada, co nowego w szkole. Posłuchaj rozmowy i powiedz, co Anna lubi robić, a czego nie.

- poprzez piosenki

Piosenki pełnią na zajęciach rolę dydaktyczną, motywującą, aktywizującą oraz integrującą.

Dzieci bardzo lubią śpiewać i muzykować, dlatego piosenki odpowiednie dla dzieci w wieku 6–9 lat powinny być śpiewane przez dzieci w tym samym wieku, a ich tematyka – odpowiadać zainteresowaniom dzieci. Piosenki powinny mieć pogodny charakter, a słownictwo – dostosowane zarówno do umiejętności językowych, jak i intelektualnych dzieci. Piosenki powinny stwarzać dzieciom możliwość zabawy, ruchu, inscenizacji i prezentacji treści za pomocą gestów i mimiki.

Die Farben sind komplett

Hör zu und sprich nach. Hör zu und sing mit.

1.44-46

Ich mag Rot, ich mag Rot,
 Rot ist meine Lieblingsfarbe.
 Rot ist schön, Rot ist fein,
 Rot müssen meine Sachen sein!

Rot und Grün
 und Gelb und Blau,
 Schwarz und Weiß,
 Orange und Grau,
 Lila, Rosa und Violett,
 – die Farben sind
 komplett.

Ich mag Grün, ich mag Grün,
 Grün ist meine Lieblingsfarbe.
 Grün ist schön, Grün ist fein,
 Grün müssen meine Sachen sein!

Dzieci uwielbiają się bawić i przyspiewywać za kolorami. Słuchaj i powtarzaj, a następnie śpiewaj razem z dziećmi.

45

Techniki przygotowujące do nauki sprawności pisania:

- wykonywanie ćwiczeń językowych w postaci graficznej: łączenie, uzupełnianie rysunku, rysowanie po śladzie, odwzorowywanie, samodzielne rysowanie

oraz w dalszym etapie nauki:

- pisanie po śladzie,
- uzupełnianie znanych wyrazów pojedynczymi literami,
- przepisywanie wyrazów i prostych zdań,
- pisanie pojedynczych wyrazów i zwrotów,
- pisanie bardzo prostych i krótkich zdań według wzoru i samodzielnie.

Das Haus von Opa Klaus

Das ist das Haus von Opa Klaus.

pa Klaus

Domek dziadka Klause
Narysuj domek dziadka Klause bez odrywania ręki od kartki.
Rozciągnij przy tym wierzchy.

1 Körpersprache

Zeichne die Bilder fertig. Verbinde die Bilder mit den Situationen. Was sagt man in diesen Situationen?

Verbinde die 6 Situationen.
Zeichne sie in farbigen Situationen.

5 Welche Farbe haben Bananen?

Male die Bilder aus. Benenne ihre Farben.
Welches Lebensmittel hat noch eine andere Farbe?
Male es.

50 Jaki kolor mają banany?
Opisując obrazki, dopisz jakiegoś produkt w innym kolorze.
Nazwij wszystkie kolory.

Ćwiczenia rozwijające:

- umiejętność logicznego myślenia,
- spostrzegawczość,
- umiejętność dostrzegania różnic,
- umiejętność rozpoznawania i rozróżniania przedmiotów,
- wrażliwość słuchową, poczucie rytmu,
- umiejętność przekazu werbalnego na podstawie obserwacji ruchu ciała, gestu i mimiki,
- umiejętności plastyczne.

Poszczególne techniki nauczania mają również wpływ na rozwój wielorakiej inteligencji dzieci:

- uwrażliwianie na dźwięki języka i wspieranie chęci zabawy ma wpływ na rozwój inteligencji językowej,
- wspieranie umiejętności rytmicznego powtarzania i wykłaskiwania rytmu, śpiewanie piosenek rozwija inteligencję muzyczną,
- reagowanie całym ciałem, stosowanie gestów, mimiki, nauczanie polisensoryczne rozwija inteligencję kinestetyczną,
- wspieranie pamięci wzrokowej poprzez wizualizację, kształcenie spostrzegawczości np. podczas gier typu *memory* ma wpływ na rozwój inteligencji przestrzenno-wzrokowej,
- wspieranie poprzez ćwiczenia wymagające logicznego myślenia, porządkowania i przyporządkowania elementów, eksperymentowanie na zajęciach rozwija inteligencję matematyczno-logiczną,
- wspieranie umiejętności pracy w grupie rówieśniczej, odgrywanie różnych ról ma wpływ na rozwój inteligencji interpersonalnej,
- wspieranie autonomii ucznia, wdrażanie do samooceny wpływa na rozwój inteligencji intrapersonalnej.

Nauczyciel powinien starać się poznać możliwości intelektualne oraz upodobania swoich uczniów i tak planować zajęcia, aby każde dziecko znalazło coś dla siebie i czuło, że jego potrzeby zostały zaspokojone.

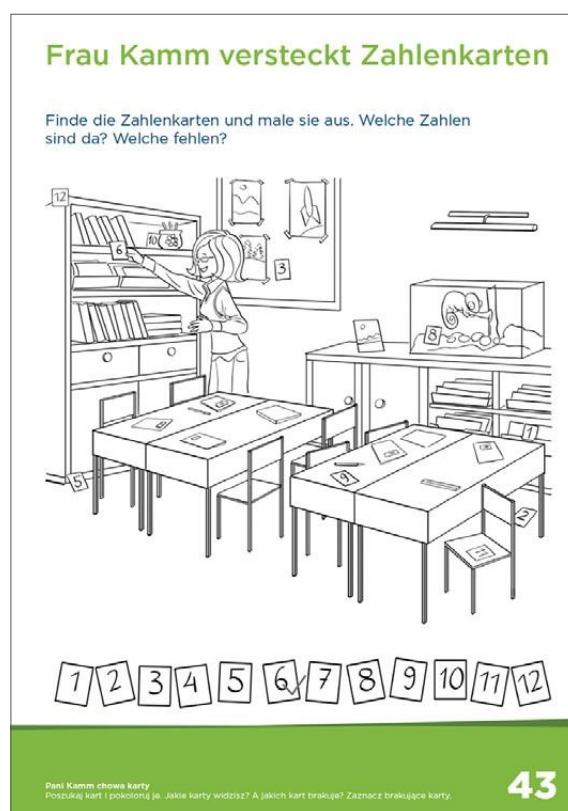
4.3. Formy pracy

Zajęcia w klasach I–III powinna cechować różnorodność form pracy.

Praca z całą klasą to dominująca forma pracy na zajęciach z dziećmi w młodszym wieku szkolnym.

Nauczyciel może zastosować taką formę pracy podczas:

- rozpoczynania zajęć i kończenia zajęć,
- stosowania rytuałów klasowych,
- wprowadzania nowego słownictwa i struktur językowych,
- wspólnych gier i zabaw językowych,
- śpiewania piosenek,
- wyjaśniania poleceń i kolejnych kroków zajęć.

Praca indywidualna to forma, która również bardzo często występuje w pracy z dziećmi. Dzieci pracują w różnym tempie, zgodnie ze swoimi możliwościami i upodobaniami.

Nauczyciel może zastosować taką formę pracy podczas:

- wykonywania zadań w zeszytach ćwiczeń (kolorowanie, wycinanie, wklejanie nalepek, majsterkowanie),
- wykonywania ćwiczeń na rozumienie ze słuchu
- , recytacji wierszyków, rymowanek,
- śpiewania piosenek.

Praca w grupach

Nauczyciel może zastosować taką formę pracy podczas:

- niektórych gier językowych takich jak: *Brettspiel, Memory, Kimspiele, Domino*,
- rapowania,
- odgrywania scenek w oparciu o historyjki obrazkowe.

1 Am Morgen und am Abend

Finde acht Unterschiede. Was sagt Anna in diesen Situationen? Male ein Bild aus.

10 Rano i wieczorem. Znajdź osiem różnic między dwoma obrazkami. Powiedz, jak Anna wita się na każdym z nich. Na końcu polecono wybrany obrazek.

4 Domino

Einige Dominosteine haben keine Bilder. Zeichne Punkte oder Zahlen ein. Benenne sie.

42 Domino. Na niektórych kostkach domina zamazaly się kropki lub cyfry. Dorysuj właściwą liczbę kropek lub wpisz cyfry. Nazwij je po niemiecku.

Praca w parach

Nauczyciel może zastosować taką formę pracy podczas:

- niektórych gier i zabaw, np. *Würfelspiel*,
- odgrywania scenek,
- tworzenia dialogów.

Bingo

Ich habe Bimbalabim.
6?
5?
Nein!
Ja! Bingo!
Ich habe die 5.
Du bist dran!

Paare suchen

Ich habe die 7.
Und du?
Ich habe auch die 7.
Ich habe die 3.

Würfelspiel

Ich habe 5.
Gewonnen!
Ich habe 2.
2 plus 6 ist 8.
Ich habe 8.
5 plus 5 ist 10.
Ich habe 10.
Gewonnen!

• **Beiz spielen:** Alle in den Ziffernfeldern. Jedes Kind wählt eine Karte. Die anderen Kinder zeigen die Karte. Wer die Karte hat, darf ziehen.
• **Paare suchen:** Jedes Kind bekommt eine Karte. Jedes Kind sucht in der Klasse nach einem Partner. Niemand darf sich selbst wählen.
• **Würfelspiel:** Jedes Kind bekommt eine Karte. Jedes Kind wirft zwei Würfeln und sagt, was es ist. Wer die Karte hat, darf ziehen.
• **Würfelspiel:** Jedes Kind bekommt eine Karte. Jedes Kind wirft zwei Würfeln und sagt, was es ist. Wer die Karte hat, darf ziehen.

35

4.4. Przykładowe scenariusze zajęć

Lekcja 5: Rosa, lila, violett
Godzina 1

LEKcja 5

TEMATY

- nazwy kolorów.

CELE KOMUNIKACYJNE

- nazywanie kolorów,
- opisywanie przedmiotów.

SŁOWNICTWO

• Rot,	• Weiß,	• meine
• Blau,	• Braun,	Lieblingsfarbe,
• Grün,	• Rosa,	• malen,
• Gelb,	• Lila,	• mischen.
• Grau,	• Orange,	
• Schwarz,	• Violett,	

GODZINA 1

GŁÓWNY NACISK

- poznanie i nazywanie kolorów,
- mówienie,
- ćwiczenie wymowy.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

- podręcznik,
- zeszyt ćwiczeń,
- płyta CD 1.

MATERIAŁY I NARZĘDZIA

- odtwarzacz CD,
- rzutnik.

PODRĘCZNIK

- strona 40.

ZESZYT ĆWICZEŃ

- strona 50.

WPROWADZENIE DO LEKCIJ

Jesli to możliwe, przynieś na lekcję bukiet kolorowych kwiatów lub duże pudełko z kolorowymi długopisami. Ustaw je pod różnymi różnorodność kolorów. Powtórz przy tym kilka razy: *Schön! Wunderbar! Toll!* Wymień poszczególne kolory po niemiecku i w języku ojczystym.

Uczniowie otwierają podręczniki na stronie 40. Oglądają obrazek przedstawiający pokój Anny i nazywają w języku ojczystym widoczne na nim kolory. Nazwij te kolory po niemiecku. Pokaż przy tym kolorowe karty lub pisaki. Uczniowie powtarzają te słówka. Zwróć uwagę na poprawną wymowę.

Zaprezentuj za pomocą rzutnika obrazek przedstawiający pokój Anny (bez tekstu i chmurki). Niech dzieci podadzą nazwy wszystkich mebli i innych przedmiotów, które na nim widzą. Poproś uczniów aby zamknęli oczy. Wytnij fragment ilustracji z dowolnym przedmiotem. Dzieci sprawdzają i mówią, czego brakuje.

92

Uczniowie oglądają na obrazku pokój Anny, słuchają nagrania 1.41, wskazują palcami poszczególne kolory i powtarzają słówka.

Wymień ponownie nazwy kolorów. Dzieci wskazują odpowiednie ilustracje i próbują nazwać kolory.

W celu przećwiczenia wymowy i utrwalenia poznanych nazw kolorów uczniowie powtarzają je kilka razy. Wskazuj różne przedmioty w klasie i podawaj kolory. Dzieci powtarzają je za Tobą głośno i wyraźnie.

Uczniowie wymawiają nazwy kolorów ze zróżnicowanym natężeniem głosu i z różną intonacją. Dzięki temu reszta klasy może się zorientować, czy lubią dany kolor, czy nie.

Dzieci stają w kręgu. Każde z nich trzyma dowolny przedmiot w wybranym kolorze. Pierwszy uczeń podaje nazwę swojego koloru, każdy następny powtarza ją i podaje własną. Jeśli ktoś się pomyli, musi opuścić krąg. Zabawę można powtórzyć kilka razy.

Aby lepiej przećwiczyć nowe słownictwo i utrwalić je, dzieci słuchają utworu repowego o kolorach (nagranie 1.42). Następnie powtarzają ich nazwy i wskazują odpowiednie kločki.

*Rot, Rot-Blau, Rot-Blau-Grün,
Gelb, Gelb-Grau, Gelb-Grau-Schwarz,
Weiß, Weiß-Braun, Weiß-Braun-Rosa,
Lila, Lila-Orange-Violett.*

Fakultatywnie (dla zdolniejszych uczniów) dzieci otrzymują karteczki w kolorach tęczy: czerwonym, pomarańczowym, żółtym, zielonym, niebieskim, granatowym i fioletowym. Ustawiają się w kolejności ich występowania w tęczy: najpierw uczeń z czerwonym karteczką, który mówi głośno: *Rot*, potem uczeń z pomarańczową karteczką, który mówi: *Orange*, itd.

Powieś w klasie plakat przedstawiający tęczę. Po-móż dzieciom wyrecytować wierszyk:

*Rot, Orange und Gelb und Grün,
Blau und Indigo stehen weiter
Auf der Regenbogenleiter.
Und dann noch das Violett.
Sieben Farben sind komplett.*

ZAKOŃCZENIE LEKCIJ

Przypiszcie do każdego dnia tygodnia jakiś kolor, na przykład: *Morgen ist ein roter Tag*. Poproś dzieci, aby następnego dnia przyszły do szkoły w czerwonych ubraniach lub przyniosły czerwone przedmioty.

Uczniowie realizują zadanie z zeszytu ćwiczeń ze strony 50.

Cel ćwiczenia:

- uczniowie powtarzają słownictwo związane z artykułami spożywczymi
- uczniowie nazywają kolory w języku niemieckim
- uczniowie poprawnie kolorują obrazki i dorysowują artykuły spożywcze w zupełnie innych kolorach.

Dzieci nazywają artykuły spożywcze przedstawione w ćwiczeniu. Zapytaj, jakie kolory one mają. Uczniowie odpowiadają i kolorują obrazki. Następnie każde dziecko dorysowuje produkt w innym kolorze, prezentuje swój rysunek klasie i nazywa ten kolor.

93

WPROWADZENIE DO LEKCJI

Jeśli to możliwe, przynieś na lekcję bukiet kolorowych kwiatów lub duże pudełko z kolorowymi długopisami. Udawaj, że podziwiasz różnorodność kolorów. Powtórz przy tym kilka razy: *Schön! Wunderbar! Toll!* Wymień poszczególne kolory po niemiecku i w języku ojczystym.

Uczniowie otwierają podręczniki na stronie 40. Oglądają obrazek przedstawiający pokój Anny i nazywają w języku ojczystym widoczne na nim kolory. Nazwij te kolory po niemiecku. Pokazuj przy tym kolorowe karty lub pisaki. Uczniowie powtarzają te słówka. Zwróć uwagę na poprawną wymowę.

Zaprezentuj za pomocą rzutnika obrazek przedstawiający pokój Anny (bez tekstu i chmurki). Niech dzieci podadzą nazwy wszystkich mebli i innych przedmiotów, które na nim widzą. Poproś uczniów aby zamknęli oczy. Wytnij fragment ilustracji z dowolnym przedmiotem. Dzieci sprawdzają i mówią, czego brakuje.

Uczniowie oglądają na obrazku pokój Anny, słuchają nagrania 1.41, wskazują palcami poszczególne kolory i powtarzają słówka. Wymień ponownie nazwy kolorów. Dzieci wskazują odpowiednie ilustracje i próbują nazwać kolory.

W celu przećwiczenia wymowy i utrwalenia poznanych nazw kolorów uczniowie powtarzają je kilka razy. Wskazuj różne przedmioty w klasie i podawaj kolory. Dzieci powtarzają je za Tobą głośno i wyraźnie.

Uczniowie wymawiają nazwy kolorów ze zróżnicowanym natężeniem głosu i z różną intonacją. Dzięki temu reszta klasy może się zorientować, czy lubią dany kolor, czy nie.

Dzieci stają w kręgu. Każde z nich trzyma dowolny przedmiot w wybranym kolorze. Pierwszy uczeń podaje nazwę swojego koloru, każdy następny powtarza ją i podaje własną. Jeśli ktoś się pomyli, musi opuścić krąg. Zabawę można powtórzyć kilka razy.

Aby lepiej przećwiczyć nowe słownictwo i utrwalić je, dzieci słuchają utworu rapowego o kolorach (nagranie 1.42). Następnie powtarzają ich nazwy i wskazują odpowiednie klocki.

*Rot, Rot-Blau, Rot-Blau-Grün,
Gelb, Gelb-Grau, Gelb-Grau-Schwarz,
Weiß, Weiß-Braun, Weiß-Braun-Rosa,
Lila, Lila-Orange-Violett.*

Fakultatywnie (dla zdolniejszych uczniów): dzieci otrzymują karteczki w kolorach tęczy: czerwonym, pomarańczowym, żółtym, zielonym, niebieskim, granatowym i fioletowym. Ustawiają się w kolejności ich występowania w tęczy: najpierw uczeń z czerwoną karteczką, który mówi głośno: *Rot*, potem uczeń z pomarańczową karteczką, który mówi: *Orange* itd.

Powieś w klasie plakat, który przedstawia tęczę. Pomóż dzieciom wyrecytować wierszyk:

*Rot, Orange und Gelb und Grün,
Sind im Regenbogen drin.
Blau und Indigo stehen weiter
Auf der Regenbogenleiter.
Und dann noch das Violett.
Sieben Farben sind komplett.*

ZAKOŃCZENIE LEKCJI

Przypiszcie do każdego dnia tygodnia jakiś kolor, na przykład: *Morgen ist ein roter Tag*. Poproś dzieci, aby następnego dnia przyszły do szkoły w czerwonych ubraniach lub przynieśli czerwone przedmioty.

ZESZYT ĆWICZEŃ

Uczniowie realizują zadanie z zeszytu ćwiczeń ze strony 50.

Scenariusz 2, *Hallo Anna neu*, Tom 1, Lekcja 6

Lekcja 5: Rosa, lila, violett
Godzina 1

LEKCJA 5

TEMATY

- nazwy kolorów.

CELE KOMUNIKACYJNE

- nazywanie kolorów,
- opisywanie przedmiotów.

SŁOWNICTWO

• Rot,	• Weiß,	• meine
• Blau,	• Braun,	• Lieblingsfarbe,
• Grün,	• Rosa,	• mats,
• Gelb,	• Lila,	• mischen,
• Grau,	• Orange,	
• Schwarz,	• Violett,	

GODZINA 1

GŁÓWNY NACISK

- poznawanie i nazywanie kolorów,
- mówienie,
- ćwiczenie wymowy.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

- podręcznik,
- zeszyt ćwiczeń,
- plyta CD 1.

MATERIAŁY I NARZĘDZIA

- odtwarzacz CD,
- rzutnik.

PODRĘCZNIK

- strona 40.

ZESZYT ĆWICZEŃ

- strona 50.

WPROWADZENIE DO LEKCJI

Jeśli to możliwe, przynieś na lekcję bukiet kolorowych kwiatów lub duże pudełko z kolorowymi długopisami. Udawaj, że podziwiasz różnorodność kolorów. Powtórz przy tym kilka razy: *Schön! Wunderbar! Toll!* Wymień poszczególne kolory po niemiecku i w języku ojczystym.

Uczniowie otwierają podręczniki na stronie 40. Oglądają obrazek przedstawiający pokój Anny i nazywają w języku ojczystym widoczne na nim kolory. Nazwij te kolory po niemiecku. Pokazuj przy tym kolorowe karty lub pisaki. Uczniowie powtarzają te słowa. Zwróć uwagę na poprawną wymowę.

Zaprezentuj za pomocą rzutnika obrazek przedstawiający pokój Anny (bez tekstu i chmurek). Niech dzieci podadzą nazwy wszystkich mebli i innych przedmiotów, które na nim widzą. Poproś uczniów aby zamknęli oczy. Wytnij fragment ilustracji z dowolnym przedmiotem. Dzieci sprawdzają i mówią, czego brakuje.

92

Lekcja 5: Rosa, lila, violett
Godzina 1

ZESZYT ĆWICZEŃ

Uczniowie realizują zadanie z zeszytu ćwiczeń ze strony 50.

Cel ćwiczenia:

- uczniowie powtarzają słownictwo związane z artykułami spożywczymi
- uczniowie nazywają kolory w języku niemieckim
- uczniowie poprawnie kolorują obrazki i dorysowują artykuły spożywcze w zupełnie innych kolorach.

Dzieci nazywają artykuły spożywcze przedstawione w ćwiczeniu. Zapytaj, jakie kolory one mają. Uczniowie odpowiadają i kolorują obrazki. Następnie każde dziecko dorysowuje produkt w innym kolorze, prezentuje swój rysunek klasie i nazywa ten kolor.

ZAKOŃCZENIE LEKCJI

Przypiszcie do każdego dnia tygodnia jakiś kolor, na przykład: *Morgen ist ein roter Tag*. Poproś dzieci, aby następnego dnia przyszły do szkoły w czerwonych ubraniach lub przynieśli czerwone przedmioty.

Uczniowie oglądają na obrazku pokój Anny, słuchają nagrania 1.41, wskazują palcami poszczególne kolory i powtarzają słówka.

Wymień ponownie nazwy kolorów. Dzieci wskazują odpowiednie ilustracje i próbują nazwać kolory.

W celu przećwiczenia wymowy i utrwalenia poznanych nazw kolorów uczniowie powtarzają je kilka razy. Wskazuj różne przedmioty w klasie i podawaj kolory. Dzieci powtarzają je za Tobą głośno i wyraźnie.

Uczniowie wymawiają nazwy kolorów ze zróżnicowanym natężeniem głosu i z różną intonacją. Dzięki temu reszta klasy może się zorientować, czy lubią dany kolor, czy nie.

Dzieci stają w kręgu. Każde z nich trzyma dowolny przedmiot w wybranym kolorze. Pierwszy uczeń podaje nazwę swojego koloru, każdy następny powtarza ją i podaje własną. Jeśli ktoś się pomylił, musi opuścić krąg. Zabawę można powtórzyć kilka razy.

Aby lepiej przećwiczyć nowe słownictwo i utrwalić je, dzieci słuchają utworu rapowego o kolorach (nagranie 1.42). Następnie powtarzają ich nazwy i wskazują odpowiednie miejsca.

*Rot, Rot-Blau, Rot-Blau-Grün,
Gelb, Gelb-Grün, Gelb-Grün-Schwarz,
Weiß, Weiß-Braun, Weiß-Braun-Rosa,
Lila, Lila-Orange-Violett.*

Fakultatywnie (dla zdolniejszych uczniów) dzieci otrzymują karteczki w kolorach tęczy: czerwonym, pomarańczowym, żółtym, zielonym, niebieskim, granatowym i fioletowym. Ustawiają się w kolejności ich występowania w tęczy: najpierw uczeń z czerwoną karteczką, który mówi głośno: *Rot*, potem uczeń z pomarańczową karteczką, który mówi: *Orange*, itd.

Powiedz w klasie plakat przedstawiający tęczę. Pomóż dzieciom wyrecytować wierszyk:

*Rot, Orange und Gelb und Grün,
Sind im Regenbogen drin.
Blau und Indigo stehen weiter
Auf der Regenbogenleiter.
Und dann noch das Violett.
Sieben Farben sind komplett.*

93

WPROWADZENIE DO LEKCJI

Powitaj uczniów i wprowadź ich w nowy temat. Powiedz, że dowiedzą się, jakich przedmiotów potrzebują Anna i Benno do nauki i zabawy, a także nauczą się mówić o własnych przyborach szkolnych i zabawkach. Obejrzyjcie obrazek ze strony 48. Powiedz dzieciom, że Anna ma nowy tornister, do którego pakuje przybory szkolne i ulubioną przytulankę.

Zaprezentuj za pomocą rzutnika stronę 48. Powiększ obrazki przedstawiające poszczególne przybory szkolne i zabawki.

Wskazuj kolejno przedmioty widoczne na obrazku w podręczniku (tornister, linijkę, długopis, ołówek, książkę, zeszyt, pluszową myszkę itd.) i wyraźnie wymawiaj ich nazwy. Uczniowie powtarzają je za Tobą. Zwróć uwagę na wymowę (w razie konieczności skoryguj ją). Powtarzajcie ćwiczenie tak długo, aż dzieci będą umiały poprawnie nazwać wszystkie przedmioty.

Wskaż obrazek prezentujący dowolny przedmiot i podaj niemieckie słówko. Jeśli będzie ono nazwą tego przedmiotu, uczniowie powtarzają je głośno, a jeżeli nie – milczą.

To zadanie można wykonać w formie gry lub konkursu – uczniowie, którzy zareagują niewłaściwie, odpadają z zabawy. Wygrywa ten, kto zostanie w niej do końca. Aby zwiększyć stopień trudności, można przyspieszyć tempo mówienia.

Dzieci oglądają obrazek z książki i trzykrotnie słuchają nagrania 2.2. Wskazują na ilustracji palcami przedmioty wymienione przez Annę. Spaceruj po klasie i sprawdzaj, czy pokazują właściwe elementy obrazka. Następnie powiedz: *Nummer 1 ist ...* Uczniowie muszą dokończyć zdanie oznaczone tym numerem na ilustracji w książce.

Aby utrwalić nowe słownictwo, zagrajcie w „łańcuszek”. Ochotnik pokazuje dowolny przedmiot i podaje słówko. Kolejne dziecko prezentuje pierwszy przedmiot, nazywa go, a potem wskazuje drugi przedmiot i podaje jego nazwę w języku niemieckim. Trzeci uczeń musi pokazać trzy przedmioty i podać trzy słówka.

Fakultatywnie: dzieci grają w parach. Wyciągają kolejno z tornistrów po jednym przedmiocie i nazywają go, na przykład: *mein Buch, mein Stift* itd.

Fakultatywnie (dla zdolniejszych uczniów): nowe słówka będące nazwami przyborów szkolnych można przećwiczyć w kolejnej zabawie „łańcuszek”. Pokaż dzieciom swoją książkę i powiedz: *mein Buch*. Ochotnik bierze do rąk własną książkę i mówi: *mein Buch*. Potem pokazuje jeszcze jeden przedmiot i mówi na przykład: *mein Stift*. Następny uczeń pokazuje i nazywa oba te przedmioty oraz dodaje do tego trzeci.

ZESZYT ĆWICZEŃ

Uczniowie realizują zadanie z zeszytu ćwiczeń ze strony 60.

Cel ćwiczenia:

- uczniowie powtarzają liczby od 1 do 12
- uczniowie nazywają po niemiecku przybory szkolne i zabawki – uczniowie rozwijają motorykę małą.

Powtórzcie wspólnie liczby od 1 do 12. Następnie poproś dzieci, aby połączyły kolejne liczby i powiedziały, co przedstawiają obrazki, które w ten sposób powstały. Uczniowie mogą pokolorować rysunki.

Następnie dzieci realizują zadanie z zeszytu ćwiczeń ze strony 61.

Cel ćwiczenia:

- uczniowie nazywają przybory szkolne i zabawki
- uczniowie rozwijają motorykę małą
- uczniowie ustalają oś symetrii i uzupełniają brakującą połowę obrazka.

Dzieci dorysowują brakującą połowę obrazka i nazywają przedmioty w języku niemieckim.

ZAKOŃCZENIE LEKCJI

Pochwal uczniów za aktywny udział w lekcji. Możesz nagrodzić ich przyborami szkolnymi, na przykład pisakami. Pożegnaj się i powiedz, że na następnej lekcji dzieci będą rapować na temat przyborów szkolnych.

5. Opis osiągnięć uczniów

W *Podstawie programowej* dotyczącej nauczania języka obcego nowożytnego określono treści – wymagania szczegółowe na I etapie edukacyjnym, klasy I–III, edukacja wczesnoszkolna.

Podstawa programowa zakłada, że:

1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego samego i jego najbliższego otoczenia, który umożliwia realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:
 - 1) ja i moi bliscy (rodzina, przyjaciele),
 - 2) moje miejsce zamieszkania (mój dom, moja miejscowość),
 - 3) moja szkoła,
 - 4) popularne zawody,
 - 5) mój dzień, moje zabawy,
 - 6) jedzenie,
 - 7) sklep,
 - 8) mój czas wolny i wakacje,
 - 9) święta i tradycje, mój kraj,
 - 10) sport,
 - 11) moje samopoczucie,
 - 12) przyroda wokół mnie,
 - 13) świat baśni i wyobraźni.
2. Uczeń rozumie bardzo proste wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka:
 - 1) reaguje na polecenia,
 - 2) rozumie sens krótkich wypowiedzi, opowiadań, bajek i historyjek oraz prostych piosenek i wierszyków, zwłaszcza gdy są wspierane np. obrazkami, rekwizytami, ruchem, mimiką, gestami, dodatkowymi dźwiękami,
 - 3) znajduje w wypowiedzi określone informacje.
3. Uczeń rozumie wyrazy oraz jedno- lub kilkuzdaniowe, bardzo proste wypowiedzi pisemne (np. historyjki obrazkowe z tekstem, opowiadania):
 - 1) rozumie ogólny sens tekstu, szczególnie gdy jest wspierany obrazem lub dźwiękiem,
 - 2) znajduje w wypowiedzi określone informacje.
4. W zakresie wypowiedzi ustnych uczeń:
 - 1) powtarza wyrazy i proste zdania,
 - 2) tworzy bardzo proste i krótkie wypowiedzi według wzoru, np. nazywa obiekty z otoczenia i opisuje je, nazywa czynności,
 - 3) recytuje wiersze, rymowanki, odgrywa dialogi, śpiewa piosenki – samodzielnie lub w grupie, np. w realizacji małych form teatralnych,
 - 5) używa poznanych wyrazów i zwrotów podczas zabawy.
5. W zakresie wypowiedzi pisemnych uczeń:
 - 1) przepisuje wyrazy i proste zdania,
 - 2) pisze pojedyncze wyrazy i zwroty,
 - 3) pisze bardzo proste i krótkie zdania według wzoru i samodzielnie.
6. W zakresie reagowania uczeń:
 - 1) reaguje werbalnie i niewerbalnie na polecenia,
 - 2) przedstawia siebie i inne osoby – np. mówi jak się nazywa, ile ma lat, skąd pochodzi, co potrafi robić,
 - 3) zadaje pytania i udziela odpowiedzi w ramach wyuczonych zwrotów,

- 4) stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe (np. wita się i żegna, dziękuje, prosi, przeprasza),
- 5) wyraża swoje upodobania.
7. W zakresie przetwarzania tekstu uczeń nazywa w języku obcym nowożytnym, np. osoby, zwierzęta, przedmioty, czynności – z najbliższego otoczenia oraz przedstawione w materiałach wizualnych i audiowizualnych.
8. Uczeń:
 - 1) wie, że ludzie posługują się różnymi językami i aby się z nimi porozumieć, warto nauczyć się ich języka,
 - 2) zna podstawowe informacje o krajach, w których ludzie posługują się danym językiem obcym.
9. Uczeń potrafi określić, czego się nauczył, i wie, w jaki sposób może samodzielnie pracować nad językiem (np. przez oglądanie bajek w języku obcym nowożytnym, korzystanie ze słowników obrazkowych i gier edukacyjnych).
10. Uczeń współpracuje z rówieśnikami w trakcie nauki.
11. Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym (np. ze słowników obrazkowych, książeczek), również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Program zakłada, że uczniowie, którzy kończą pierwszy etap edukacyjny w zakresie nauki języka niemieckiego, powinni cechować się następującymi umiejętnościami i wiedzą:

- mieć świadomość istnienia różnych kultur, języków i narodowości,
- rozumieć i potrafić sformułować prostą wypowiedź umożliwiającą nawiązanie kontaktu, udzielenie i zdobywanie informacji, wyrażenie w prosty sposób opinii, uczuć i życzeń przy wykorzystaniu znanych struktur, gestów i mimiki,
- potrafić zastosować różne umiejętności językowe w praktyce: śpiewać piosenki, recytować poznane wierszyki i rymowanki,
- potrafić pracować indywidualnie, w parach, w grupie rówieśniczej,
- znać i stosować odpowiednie do wieku techniki samodzielnego uczenia się, • potrafić sięgać do różnych źródeł informacji,
- być otwartymi na inność.

Program zakłada następujące osiągnięcia uczniów **w zakresie rozumienia ze słuchu.**

Uczeń rozumie:

- podstawowe zwroty i wyrażenia związane z jego najbliższym otoczeniem, w tym:
 - pytanie o imię,
 - zwroty określające powitanie i pożegnanie,
 - pytanie o samopoczucie,
 - prośby i podziękowania,
 - nazwy potraw i napojów,
 - pytanie o ilość,
 - liczebniki 1–20 oraz 20–100,
 - ceny towarów, pytanie o cenę,
 - nazwy kolorów,
 - nazwy ubrań,
 - nazwy przyborów szkolnych,
 - nazwy dotyczące czynności w szkole,
 - wyrażanie zadowolenia i niechęci,
 - nazwy zwierząt domowych oraz w zoo,
 - pytania dotyczące wyglądu i umiejętności zwierząt,
 - proste życzenia (z okazji urodzin, Bożego Narodzenia, Wielkanocy...),

nazwy miesięcy,
pytanie o miesiąc, w którym się urodził,
typowe czynności codzienne,
nazwy czynności związanych z zainteresowaniami,
pytanie o umiejętności,
nazwy środków lokomocji,
meble i sprzęty w pokoju,
miejsca w mieście,
cele podróży,
sporty zimowe,

- proste krótkie rozmowy na znane sobie tematy,
- polecenia nauczyciela związane z lekcją i potrafi na nie zareagować werbalnie i niewerbalnie:

Hör zu!

Welches Bild passt?

Schau dir die Bilder an!

Sprich nach!

Zeig auf dem Bild / auf den Fotos mit!

Markiere mit Plus oder Minus!

Verbinde!

Nenne!

Klatsch mit!

Kreuz an!

Spiel mit!

Mach einen Kreis!

- główne informacje z krótkich nagrań na znane mu tematy,
- piosenki, wierszyki, rymowanki, rapowanie.

Program zakłada następujące osiągnięcia uczniów **w zakresie mówienia**.

Uczeń potrafi:

- wypowiadać pojedyncze zdania i zwroty, w tym:
 - podać swoje imię,
 - podać swój wiek,
 - określić swoje samopoczucie,
 - nazwać ulubione potrawy i napoje,
 - nazwać kolory,
 - określić swoje umiejętności,
 - nazywać czynności wykonywane w szkole i w domu,
 - nazywać czynności wykonywane w czasie wolnym podczas wakacji,
 - wyrazić swoje zadowolenie i niezadowolenie,
 - nazwać i opisać swoich członków rodziny,
 - przedstawić i opisać swoich przyjaciół,
 - opisać przedmioty i ich położenie,
 - nazwać i opisać zwierzęta domowe i zwierzęta w zoo,
 - nazywać dni tygodnia, pory roku, miesiące,
 - składać życzenia,
- zadawać pytania i odpowiadać na pytania,

PROGRAM NAUCZANIA

- przywitać się i pożegnać,
- podziękować, poprosić, przeprosić,
- potwierdzić i zaprzeczyć,
- powiedzieć z pamięci znane mu wierszyki i rymowanki,
- odegrać scenkę w przedstawianiu,
- zaprezentować znane mu piosenki i teksty rapowane.

Program zakłada następujące umiejętności uczniów **w zakresie czytania**.

Uczeń rozumie:

- pojedyncze wyrazy i krótkie, proste teksty zawierające znane mu słowa,
- podpisy pod obrazkami,
- ogólny sens historyjek – komiksów w podręczniku,
- treść znanych piosenek, wierszyków, rymowanek i tekstów rapowanych, gdy są wspierane obrazkami, rekwizytami, ruchem, mimiką, gestami i dodatkowymi dźwiękami.

Program zakłada następujące umiejętności uczniów **w zakresie pisania**.

Uczeń potrafi:

- napisać wyrazy po śladzie,
- przepisać pojedyncze wyrazy z tablicy,
- przepisać krótkie teksty,
- uzupełnić brakujące litery w znanych wyrazach.

Sposoby prezentowania osiągnięć uczniów:

- przedstawienia klasowe,
- recytacje wierszyków i rymowanek, prezentacje piosenek,
- występy szkolne,
- minikonkursy językowe,
- przedstawienia dla rodziców, dziadków, opiekunów,
- aranżowanie wnętrza sali lekcyjnej: wystawy rysunków, prac plastycznych dzieci.

6. Sposoby oceny i kontroli osiągnięć uczniów

6.1. Ocenianie

Ocenianie to ważny element procesu dydaktycznego. Celem oceny jest dostarczenie uczniom i ich rodzicom informacji na temat osiągniętych umiejętności i wiadomości.

Dla nauczyciela są one źródłem wiedzy na temat skuteczności i efektywności pracy oraz organizowania procesu dydaktycznego.

Pierwsze kroki w nauce języka obcego trudno zmierzyć. Początkowe nauczanie języka stanowi bazę dla przyszłych umiejętności. To czas uwrażliwienia na nowy język i osłuchanie się z jego brzmieniem. Dlatego w edukacji wczesnoszkolnej nie ma miejsca dla tradycyjnego schematu oceniania od 6 do 1. Nauczyciel przygotowuje **ocenę opisową**.

Zadaniem nauczyciela jest oszacowanie możliwości dziecka oraz trudności, jakie może stwarzać mu nauka. Bardzo ważne jest stworzenie atmosfery akceptacji i odpowiedniego klimatu oceniania, tak aby miało ono charakter wspierający.

Ocenianie wspierające powoduje, że uczniowie czują się bezpiecznie, a porażki i niepowodzenia traktowane są jako coś naturalnego i nieuniknionego.

Gdy nauczyciel ocenia, wyraża opinię, poprzez którą docenia starania ucznia, pozwala mu myśleć o sobie pozytywnie. Nauczyciel zawsze powinien brać pod uwagę możliwości ucznia i prowadzić „pedagogikę sukcesu”.

Dzieci należy nagradzać za ich osiągnięcia, natomiast jeśli karać – to tylko w formie pozbawienia nagrody. Dzieci uwielbiają kolekcjonować i otrzymywać naklejki. Pozytywnym wzmocnieniem i jednocześnie formą oceny mogą być zatem nalepki lub pieczątki. Widnieją na nich obrazki kierowane bezpośrednio do dzieci. Uczniowie odbierają je jako bardzo cenną nagrodę, bo nieodroczoną, lecz otrzymaną natychmiast po wykonaniu zadania.

Także sformułowania typu: *Super! Toll! Gut!* oraz gest czy mimika nauczyciela mogą być formą oceny.

6.2. Przykładowa ocena opisowa

Ocena opisowa informuje rodziców / opiekunów ucznia, co dziecko potrafi, jakie umiejętności i wiadomości nabyło i nad czym należałoby jeszcze popracować.

Choć przygotowanie oceny opisowej jest często czasochłonne, to daje zarówno dzieciom, jak i rodzicom dokładną informację. Ma charakter wspierający, motywujący.

Przykładowa ocena opisowa uczennicy klasy I – semestr I

Ola, lat 6

Ola błyskawicznie i z dużą chęcią zdobywa nowe umiejętności z języka niemieckiego.

Jest ambitna, a nauka języka sprawia jej radość.

Szybko uczy się nowych słówek i zwrotów: udziela odpowiedzi na pytania dotyczące siebie samej, potrafi się przywitać i pożegnać, nazywa produkty spożywcze. Potrafi powiedzieć, co lubi jeść i pić, doskonale zna niemieckie liczby od 1 do 12.

Lubi kolorować, wycinać i wykonywać zadania w zeszytach ćwiczeń. Potrafi wcielać się w różne role i śpiewać piosenki, a niemiecka wymowa nie sprawia jej żadnych trudności.

Przykładowa ocena opisowa ucznia klasy I – semestr II

Tomek, lat 7

Tomek, przy wsparciu i motywacji ze strony nauczyciela, umiejętnie wykorzystuje poznane słowa i zwroty w praktycznych sytuacjach podczas gier i zabaw językowych.

Potrafi liczyć w zakresie 12, nazwać kolory, przybory szkolne, członków rodziny oraz czynności wykonywane w szkole.

Ma problemy z koncentracją, dlatego trudności sprawiają mu zadania, które sprawdzają rozumienie ze słuchu. Wymowa i intonacja niemiecka wymagają ciągłego doskonalenia.

Zbyt emocjonalnie reaguje na drobne niepowodzenia.

Przykładowa ocena opisowa ucznia klasy II

Bartek, lat 8

Bartek inteligentnie wykorzystuje w praktyce umiejętności i wiadomości zdobyte na zajęciach językowych. Szybko się uczy, ma dobrą pamięć wzrokową i słuchową. Jest bardzo aktywnym uczniem, często zgłasza się do odpowiedzi. Bardzo dobrze rozwiązuje zadania do tekstu słuchanego. Lubi uczyć się języka, pochwały bardzo go motywują.

Przykładowa ocena opisowa uczennicy klasy III

Julia, lat 9

Julia jest ambitną uczennicą, starannie przygotowuje się do zajęć językowych.

Bardzo lubi prezentować swoje umiejętności na forum klasy: recytować wierszyki i rymowanki, śpiewać piosenki. Rozumie kierowane do niej pytania, choć udzielenie na nie odpowiedzi sprawia jej problem. Systematyczne słuchanie nagrań z pewnością pomoże jej przezwyciężyć trudności. Powodzenia!

6.3. Wdrażanie do samokontroli i samooceny

Wdrażanie uczniów do samokontroli i samooceny należy rozpoczynać jak najwcześniej. Ważne jest, aby dzieci stopniowo nabierały poczucia odpowiedzialności za swoją naukę i dzięki temu chętnie udzielały nauczycielowi informacji zwrotnej na temat poszczególnych umiejętności.

Samoocena musi być zrozumiała i dostosowana do wieku uczniów.

Zaproponowany w zeszyty ćwiczeń do kursu *Hallo Anna neu* mój pierwszy słowniczek obrazkowy *Das kann ich!*, ma na celu dokonanie samooceny nabytych umiejętności językowych przez dzieci i podanie informacji, co już potrafię.

Inną formą samooceny mogą być zajęcia metodą *Lernstationen*, których rolą jest utrwalenie, powtórzenie i sprawdzenie stopnia opanowania języka.

Możliwość wyboru zadań pozwala każdemu dziecku wykazać się swoją wiedzą i umiejętnościami oraz wzmocnić wiarę w siebie.

Dzieci wędrują od stacji do stacji i wykonują wybrane przez siebie zadania, a następnie na tzw. kartach obiegowych – *Laufzettel* – zaznaczają, które zadanie wykonały, i czy było ono dla nich łatwe, czy też nie. Mogą to zrobić, rysując odpowiednie symbole, np. słońeczko = *To zadanie nie sprawiło mi żadnych trudności!* lub chmurka = *To zadanie było trudne!*

Nauczyciel przygotowuje przed lekcją jedno stanowisko – stację kontrolną, na której są zgromadzone rozwiązania do każdej z pozostałych stacji, tak aby dzieci mogły same sprawdzić, czy prawidłowo wykonały zadanie.

Stacje – stanowiska samodzielnego uczenia się – są doskonałą okazją dla nauczyciela do sprawdzenia postępów dzieci, jako obserwatora z boku, który się nie narzuca, a służy pomocą i radą, kiedy dzieci tego potrzebują. To nie nauczyciel, ale dzieci same oceniają swoje postępy.

6.4. Techniki uzyskiwania informacji zwrotnej od uczniów

Werbalne

- Rozmowy z dziećmi.

Po zakończeniu każdego zajęcia nauczyciel zadaje uczniom pytanie: Czego się dzisiaj nauczyliśmy? Co wam się najbardziej podobało na zajęciach?

Niewerbalne:

- *Stimmungsbarometer*, czyli barometr nastrojów

Uczniowie zaznaczają na przygotowanym przez nauczyciela plakacie, czy zajęcia lub konkretne aktywności podczas zajęć im się podobały, czy też nie. Mogą przyklejać odpowiednie naklejki z uśmiechniętą lub niezadowoloną buźką

- *Ampelspiel*, czyli sygnalizacja świetlna

Nauczyciel rozdaje uczniom kartoniki w trzech kolorach: zielonym, żółtym i czerwonym. Każdy kolor ma odpowiednie znaczenie:

- zielony – nie sprawia mi to trudności,
- żółty – potrafię, ale czasem potrzebuję pomocy,
- czerwony – nie potrafię.

Nauczyciel sprawdza umiejętności językowe dzieci. Mówi na przykład:

- liczby od 1 do 12,
- kolory,
- nazwy przyborów szkolnych.

Dzieci podnoszą kartonik w odpowiednim kolorze.

6.5. Ćwiczenia kontrolne

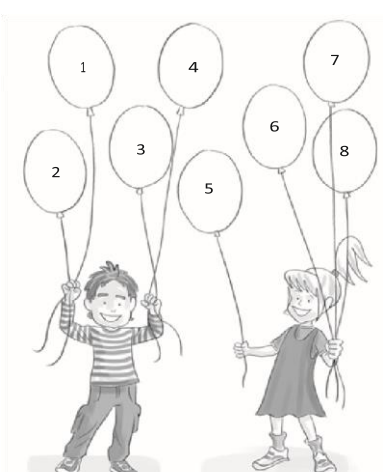
Prowadzone ćwiczenia kontrolne w zakresie stopnia opanowania wymowy, rytmu i intonacji języka niemieckiego odbywają się poprzez recytacje wycieczek, wierszyków, ćwiczenia i zabawy. Rozumienie można sprawdzać dzięki wykorzystaniu ilustracji lub zabaw ruchowych.

Ponadto nauczyciel może zaproponować uczniom wykonanie ćwiczeń kontrolnych, które umożliwiają sprawdzenie umiejętności dzieci nie tylko językowych, ale i tych z zakresu sprawności manualnych, spostrzegania i logicznego myślenia.

TEST 5A Ich bin _____

1 Pokoloruj baloniki zgodnie z podanymi poniżej informacjami. **8**

Was mag Benno? Was mag Anna?

Benno mag 1 = Grün, 2 = Orange, 3 = Braun und 4 = Gelb.

Anna mag 5 = Rot, 6 = Blau, 7 = Weiß und 8 = Rosa.

© KlettPolispa.co.o., Poznań 2020

TEST 8A Ich bin _____

1 Podkreśl właściwe zdania pod ilustracjami. **4**

1 A Wir rechnen.
B Wir singen.
C Wir lernen.

2 A Wir malen.
B Wir schreiben.
C Wir turnen.

3 A Wir turnen.
B Wir schreiben.
C Wir singen.

4 A Wir malen.
B Wir lesen.
C Wir spielen.

© KlettPolispa.co.o., Poznań 2020

Bibliografia i materiały

- Apeltauer E., Grundlagen des Erst- und Fremdsprachenerwerbs, Langenscheidt, 1997.
- Blezhil W., Fremdsprachen in der Grundschule. Grundlagen und Praxisbeispiele, Schroedel, 2000.
- Chighini P., Kirsch D., Deutsch als Fremdsprache im Primarbereich, Langenscheidt, 2007.
- Iluk J., Jak uczyć małe dzieci języków obcych, Wydawnictwo Gnome, Katowice, 2002.
- Jaffke Ch., Maier M., Fremdsprachen für alle Kinder. Erfahrungen der Waldorfschulen mit dem Frühbeginn, Klett Grundschulverlag, 1997.
- Komorowska H., Metodyka nauczania języków obcych, Fraszka edukacyjna, 2003.
- Lundquist-Mog A., Widlok B., Daf für Kinder, Goethe Institut.
- Pamuła M., Metodyka nauczania języków obcych w kształceniu zintegrowanym, Fraszka edukacyjna, 2003.
- Schmidt-Schönbein G., Didaktik – Grundschulenglisch, Cornelsen, 2001.
- Stasiak H., Frühbeginn im Fremdsprachenunterricht: Potenziale und Probleme. Flensburger Papiere zur Mehrsprachigkeit und Kulturreichhalt im Unterricht, Flensburg, 2000.
- Wieszczczyńska E., Wczesnoszkolna edukacja językowa a nauka czytania, Oficyna Wydawnicza Atut, 2007.

Ponadto:

Nürnberger Empfehlungen, Goethe-Institut

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku, które zmienia rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.